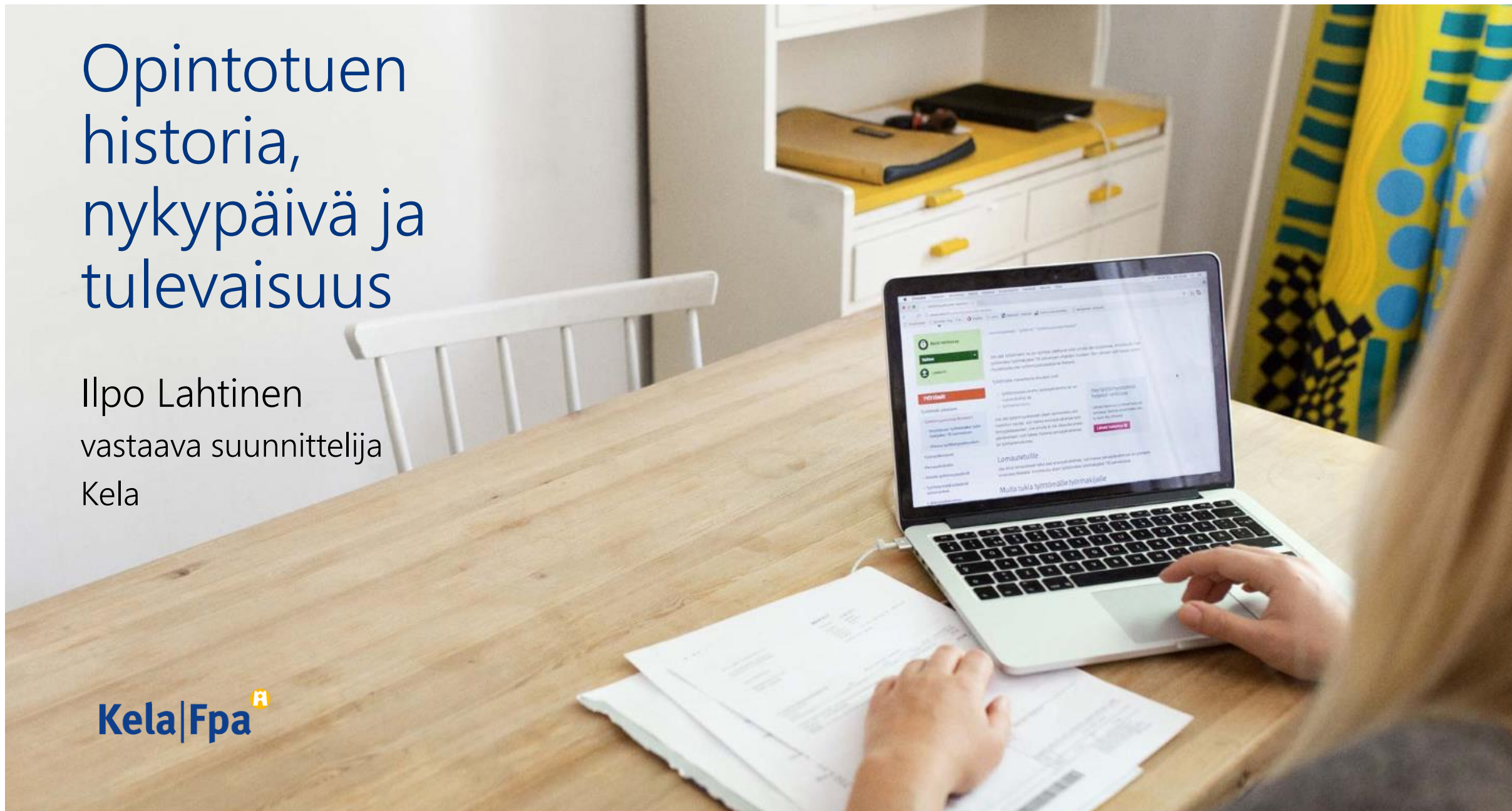

Opintotuen historia, nykypäivä ja tulevaisuus

Ilpo Lahtinen
vastaava suunnittelija
Kela

Kela|Fpa

Esityksen sisältö

- Suomen opintotukijärjestelmän synty ja kehitys
  - Olennaiset muutokset 1900-luvulla ja 2000-luvun lainmuutokset
- Kehitystrendit tilastokaavioiden avulla
- Indeksivertailu: milloin on korotettu ja mikä olisi tuen taso, jos indeksitarkistukset olisivat käytössä
  - Perusturvaetuuksien vertailuja
- Kelan tekemät lainsäädännön kehittämistavoitteet
- Opintotuen pohjoismainen vertailu

Opintotuen historia

Merkittävimmät muutokset

- 1969 valtion takaama opintolaina
- 1972 opintoraha
- 1977 asumislisä
- 1979 korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki
- 1981-1994 opintorahan huoltajalisä (aiemmin vain opintolainana)
- 1980 korkoavustus
- 1986-1994 opintorahan lainanhoitokorotus
- 1987-2002 aikuisopintoraha
- 1992 ja 1994 opintotukiuudistus
- 1997 toisen asteen koulumatkatuki
- 1998 opiskelijan omien tulojen vuositulomalli
- 2001 aikuiskoulutustuki (Koulutusrahasto, 2019 alkaen Työllisyysrahasto)
- 2005 opintolainavähennys korkeakouluopiskelijoille
- 2014 opintolainahyvitys uusille korkeakouluopiskelijoille
- 2017 Suomessa vuokralla asuvat opiskelijat yleisen asumistuen piiriin
- 2018 opintorahan huoltajakorotus
- 2019 opintorahan oppimateriaalilisä
- 2021 maksuton toinen aste

Opintotuen historia

Korkeakouluopiskelijoiden opintotukiuudistus 1992

- Opintoraha suurenee (107,64 → 264,06 e/kk) ja muuttuu veronalaiseksi, huoltajakorotus poistetaan.
- Korkotukilainat muuttuvat markkinaehtoisiksi (302,74 → 202,00 e/kk).
- Vanhempien ja puolison tuloja ja varallisuutta sekä omaa varallisuutta ei enää oteta huomioon.
- Korkeakoulutukikuukaudet otetaan käyttöön.

Opintotuen historia

Toisen asteen opintotukiuudistus 1994

- Samat periaatteet kuin korkeakoulu-uudistuksessa
- Opintoraha 84,93 → 218,64 e/kk
- Vanhempien tulot vaikuttavat perheettömien alle 20-vuotiaiden opintorahaan ja alle 18-vuotiaiden asumislisään.

Opintotuen historia

Opintotukileikkaukset 1995

- Opintotukileikkausten tavoitteena on leikata opintotukimenoista 10 %.
  - Korkeakouluopintoraha 264,06 → 259,01 e/kk ja toisen asteen opintoraha 218,64 → 213,60 e/kk
    - Vanhemman luona asuvilla leikkaus noin 20 e/kk
  - Asumislisän korvausprosentti 75:stä 67:ään
    - Enimmäismäärä 160,79 → 143,63 e/kk
  - Lainamääriä korotettiin 16,82 e/kk
  - Harjoittelupalkka tai oppilaitoksen maksama apuraha voi estää opintorahan saamisen

Opintotuen historia

1990-luvun loppupuoli

- 1996 ammattikorkeakouluopiskelijoille korkeakouluopiskelijan opintotuki
  - Vain vakinaiset ammattikorkeakoulut
- 1997 yliopistojen opintotukiajan pidentäminen
  - Laajat tutkinnot ja erityiset syyt
- 1997-1998 suurimpaan opintorahaan oikeuttava itsenäisesti asuvan ikäraja alenee 20:sta 18 ikävuoteen
- 1998 vuositulomalli
- 1998 vanhemmalta vuokratessa tai vanhemman omistamassa asunnossa asuvalle alhaisempi asumislisä, 58,87 e/kk

Opintotuen historia

2000-luvun alku

- 2000 asumislisä uudistus
  - Kaikki lapsettomat vuokralla asuvat opiskelijat asumislisän piiriin
  - Asumislisän korvausprosentti 67:stä 80:een (143,63 → 171,55 e/kk)
  - Samassa asunnossa asuvan puolison tulot otetaan huomioon asumislisää myönnettäessä
- 2001 tulovalvonnan takaisin perittävän määrän laskutapa muuttui
  - Vapaaehtoisen palautuksen määräaikaa pidennetään
  - Tulojen kohdistamisessa saantiperiaate (maksupäivä)
- 2002-2007 ateriatuen korotuksia 1,18 → 1,67 e

Opintotuen historia

2000-luvun puoliväli

- 2002 kaikki pienituloiset korkoavustuksen piiriin
- 2002-2003 lainajärjestelmän muutokset: ylimääräinen pääomitus, maksuhäiriö, osanostot ja 1 %:n korko opiskeluajalle
- 2005 korkeakouluopiskelijoille lainakorotus, korkeakouluopintojen uudet enimmäistukiaikasäännöt ja opintolainavähennys
  - 1.11.2005 asumislisän vuokraton korotus 252 euroon
- 1.11.2006 vanhempien tulorajojen 15 %:n korotukset
- 1.11.2007 vanhempien tulorajojen 30 %:n korotukset

Opintotuen historia

2000-luvun loppu

- 1.1.2008 omien tulorajojen 30 %:n korotus
- 1.8.2008 opintorahan korotus 15 % tai vähintään 16 e/kk
  - Toisen asteen 18 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden lainamääräksi 300 e/kk
- 1.1.2009 puolison tuloja ei enää oteta huomioon asumislisässä
- Ateriatuen korotuksia
  - 1.1.2011: 1,67 → 1,77 e
  - 1.1.2012: 1,77 → 1,84 e
  - 1.1.2013: 1,84 → 1,94 e

Opintotuen historia

Opintotuen 1.8.2011 muutokset

- Asumislisä tukikuukaudeksi korkeakouluopiskelijan enimmäistukiajassa.
- Korkeakouluopintojen edistymisen seurannan vähimmäissuoritusvaatimus 4,8:sta 5,0 opintopisteeseen tukikuukautta kohti. Täsmennyksiä: milloin tuki lakkautetaan, kuinka uudelleen tuen piiriin ja milloin takaisinperintä.
- Opintotuki myönnetään uusille yliopisto-opiskelijoille erikseen alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen.
- Harjoittelupalkka tai apuraha oppilaitokselta eivät estä opintorahan saamista.
- Lainatakaus hakemuksetta opintorahaa saaville korkeakouluopiskelijalle.
- Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtioneuvoston enimmäismäärä korotetaan 440 eurosta 600 euroon kuukaudessa.
- Myös itsenäisesti asuvat 18–19-vuotiaat lukiolaiset voivat saada opintolainan valtioneuvoston, vaikka opintoraha on evätty vanhempien tulojen perusteella.
- Korkeavastuuden tulorajoa korotetaan 54 % 775 eurosta 1 195 euroon kuukaudessa.
  - Jos on lapsia, tuloraja on 1 380 - 1 515 e/kk.

Opintotuen historia

Koulumatkatuen 1.8.2011 muutokset

- Koulumatkatuki myönnetään lukuvuoden opiskeluajan todellisen keston mukaan 1-12 kuukaudeksi.
  - Enintään 9 tukikuukauden rajoitus poistuu.
- Myös yli 100 kilometriä ylittävältä koulumatkalta aiheutuvat matkakustannukset korvataan, jos opiskelija käyttää koulumatkaansa joukkoliikennettä tai koulutuksen järjestäjän koulukuljetusta.
- Koulumatkatuki voidaan opiskelijan hakemuksesta myöntää itse järjestetyn kulkutavan perusteella, vaikka opiskelija käyttää tai voisi käyttää joukkoliikennettä, jos opiskelijan koulumatka tai matkustustapa vaihtuu useita kertoja lukuvuoden aikana.
- Koulumatkatuki voidaan myöntää myös näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavaan koulutukseen.
  - Itse järjestetyn kulkutavan ja koulukuljetuksen koulumatkatukeen korotukset 1.8. alkaen: 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ja 2019

Opintotuen historia

1.8.2013 muutokset

- Aikuislukio-opintoja voidaan tukea, jos ne suoritetaan yhdistelmäutkintona eli ammatillisen perustutkinnon yhteydessä.
- Opintotuen enimmäisaika myös toisen asteen opintoihin. Säännönmukaisen opiskeluajan päätyttyä opintotukea voidaan myöntää enintään 12 kuukauden ajalle.
- Työssäoppimisesta saatu palkka ei vaikuta enää koulumatkatukioikeuteen.
- Koulumatkatuen laskenta muuttui. Kalenterikuukausi oikeuttaa koulumatkatukeen, jos siinä on vähintään 18 koulumatkatukeen oikeuttavaan aikaan kuuluvaa päivää. Huomioon otetaan vain sellaiset tukeen oikeuttavat jaksot, jotka kestävät vähintään 18 päivää.

Opintotuen historia

Opintotuen 1.8.2014 muutokset

- Tukikuukauden määräytymis- ja tarkistussäännösten muutos: tukikuukaudessa on oltava vähintään 18 tukeen oikeuttavaan aikaan kuuluvaa päivää
- Opintorahan vuosittaiset indeksikorotukset. Ne tehtiin vain 1.8.2014 ja 1.8.2015.
  - 298 → 301,89 → 303,19 (kk) ja 246 → 249,21 → 250,28 (II aste) e/kk
- Opintolainan valtiontakausten korotukset, 100 e/kk
- Korkoavustuksen tulorajojen indeksikorotukset joka toinen vuosi
- Opintolainasta tukiaikana maksettavan 1 %:n korko-osuuden poistaminen
- Opintolainahyvitys, suuremmat opintorahat 335,32 e/kk ja 5 tukikuukautta lyhyemmät enimmäistukiajat ensimmäiset korkeakouluopintonsa aloittaville
- Korkeakouluopintojen kokonaistukiajan muutos 70 kuukaudesta 64 kuukauteen
- Vähimmäissuoritusvaatimus, vähintään 20 opintopistettä lukuvuodessa, korkeakouluopintojen edistymisen seurantaan
- Itsenäisesti asuvien 18–19-vuotiaiden toisen asteen opiskelijoiden vanhempien tulorajojen korotus: kahdet eri rajat vanhempien tuloille
- Lainatakaus ilman opintorahaa myös vanhempansa luona asuville 18–19-vuotiaille ja itsenäisesti asuville alle 17-vuotiaille lukiolaisille
- Opinto- ja koulumatkatukeen oikeuttavien opintojen muutoksia
- Opintolainan korkojen verovähennysoikeuden poistaminen 2015 alkaen

Opintotuen historia 2010-luvun puoliväli

- 1.8.2015 osaamispisteet käyttöön ammatillisessa koulutuksessa
  - 1 opintoviikko on 1,5 osaamispistettä
- 1.1.2016 itsenäisesti asuvien 18–19-vuotiaiden toisen asteen opiskelijoiden vanhempien tulorajojen korotus
  - Ei opintorahaa vähintään 73 200 → 80 200 euron vuosituloilla
  - Muilla vastaava raja on 61 000 euroa
- 1.8.2016 opintotuen voi saada ulkomailla suoritettaviin opintoihin Suomessa asumista koskevan ehdon sijaan myös sillä perusteella, että henkilöllä on kiinteä yhteys Suomeen.

Opintotuen historia

Opintotuen 1.8.2017 muutokset

- Opintorahan perusmäärien yhtenäistäminen eli korkeakouluopiskelijoiden opintorahojen pienentäminen toisen asteen tasolle.
- Opintolainan kuukausimäärän korottaminen 400:sta 650 euroon
  - Maksuhäiriö ei estä lainatakauksen myöntämistä.
  - Kaksi nostoerää lukuvuoden opintolainassa myös toisen asteen opinnoissa
  - Opintolainavähennyksen ja -hyvityksen enimmäismäärät eivät suurene: huomioitava opintolaina on edelleen enintään 400 e/kk.
- Enimmäistukiaikojen lyhentäminen korkeakouluopinnoissa
  - Tutkintokohtainen tukiaika lyhentyy 2 kuukaudella uusilla korkeakouluopiskelijoilla.
  - Kokonaistukiaika lyhentyy 64:stä 54 tukikuukauteen.
- Muutoksia Kelan perittävänä olevan opintolainan takaisinperintään
- Opintolainavähennysoikeuden päättyminen 1.8.2019 tai sen jälkeen aloitetuissa opinnoissa
- Opiskelijat yleisen asumistuen piiriin
  - Asumislisä säilyy opistoasuntoloissa sekä ulkomailla tai Ahvenanmaalla asuvilla ja opiskelevilla.

Opintotuen historia

Opintotuen 1.1.2018 muutokset

- Opintorahan huoltajakorotus 75 e/kk opintorahaa saavalle alle 18-vuotiaan lapsen huoltajalle. Koko opintoraha on tällöin 325,28 e/kk.
- Elatusvelvollisen sijaan lapsen huoltaja tai avioliitossa oleva
  - voi aina saada suurimman mahdollisen opintorahan ja
  - on aina tilanteessa, jossa vanhempien tuloja ei huomioida.
- Vanhempien tulot eivät enää 1.1.2018 alkaen vaikuta opintorahaan 18–19-vuotiailla itsenäisesti asuvilla toisen asteen opiskelijoilla.
- Vuositulorajojen ja takaisinperinnän euromäärien indeksikorotukset 2 vuoden välein
  - Tukivuodesta 2016 alkaen: Tulovalvonnan takaisinperintäkorotuksen alentaminen 15:sta 7,5 prosenttiin
- Opintotuen ratkaisutoiminta yliopistoissa päättyy 31.12.2017
- Korkeakoulujen omat lakisääteiset opintotukitehtävät ja opintotukilautakunnat poistuvat
- Opintotuen ja koulumatkatuen maksupäivä aikaistuu kuukauden 1. pankkipäiväksi
- Valtion takaussaatavasta perittävä vuotuinen korko alenee 7:stä 4 prosenttiin

Opintotuen historia

Opintotuen 1.8.2018 muutokset

- Opinnot ovat aina opintotukeen oikeuttavia päätoimisia opintoja, kun opintojen tavoitteena on suorittaa
  - ammatillinen perustutkinto tai tutkinnon osa
  - ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus tai
  - työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus.
- Lukuvuoden opintotuki myönnetään Suomessa
  - 9 kuukaudeksi korkeakoulututkintoa varten
  - 10 kuukaudeksi ammatillista perustutkintoa varten ja ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen.
- Ei oikeutta opintotukeen eikä koulumatkatukeen, jos opiskelija suorittaa ammatilliseen koulutukseen kuuluvan työssäoppimisen (työpaikalla järjestettävä koulutus) palkallisena eli oppisopimuskoulutuksena
- Korkeakoulututkintoa suorittavalle voidaan myöntää enintään 9 tukikuukauden tukiajan pidennys, vaikka tutkinnosta puuttuisi enemmän kuin 75 opintopistettä (muiden ehtojen täytyessä)
- Korkeakouluopintojen edistymisen seurannassa huomioidaan kaikki opiskelijan (nykyisten opintojen aikana) suorittamat opinnot

Opintotuen historia

Opintotuen muutokset vuonna 2019 ja 2020

- Opiskelijan saama verovapaa apuraha ei ole opintotuessa huomioitavaa tuloa vuodesta 2019 alkaen
- Opiskelijan vanhempien tulot huomioidaan veronalaisina tuloina ja tulorajoja korotetaan 5–6 %
  - Muutos liittyi kansallisen tulorekisterin käyttöönottoon
- Pienituloisten perheiden ammatillista tai lukiokoulutusta suorittaville lapsille opintorahan oppimateriaalilisä 46,80 e/kk 1.8.2019 alkaen
  - Lisän voivat saada vanhempansa luona asuvat alle 20-vuotiaat ja muualla asuvat alle 18-vuotiaat, kun vanhempien vuositulot ovat enintään 41 100 euroa.
  - Lisän voivat saada myös alle 17-vuotiaat lapsilisän piirissä olevat opiskelijat.
- 1.8.2019 alkaen vanhempien tulot eivät vaikuta alle 18-vuotiaalle myönnettävään opintorahan perusmäärään tai asumislisään, jos opiskelija asuu muualla kuin vanhempansa luona.
  - Vanhempien tulot vaikuttavat edelleen opintorahan oppimateriaalilisään, opintorahan vähävaraisuuskorotukseen ja joissain tilanteissa myös opintolainan valtioneuvoston myöntämiseen.
- Lukiolainen voi saada opintotukea lukuvuoden 10 kuukaudelta elokuun alusta toukokuun loppuun.
- 1.1.2020 opintorahan huoltajakorotus suurenee 75 eurosta 100 euroon kuukaudessa.
- Opintorahan määriä tarkistetaan vuosittain 1.8. alkaen hintojen muutoksen mukaisesti (kansaneläkeindeksi).

Opintotuen historia

Opintotuen muutokset vuonna 2021

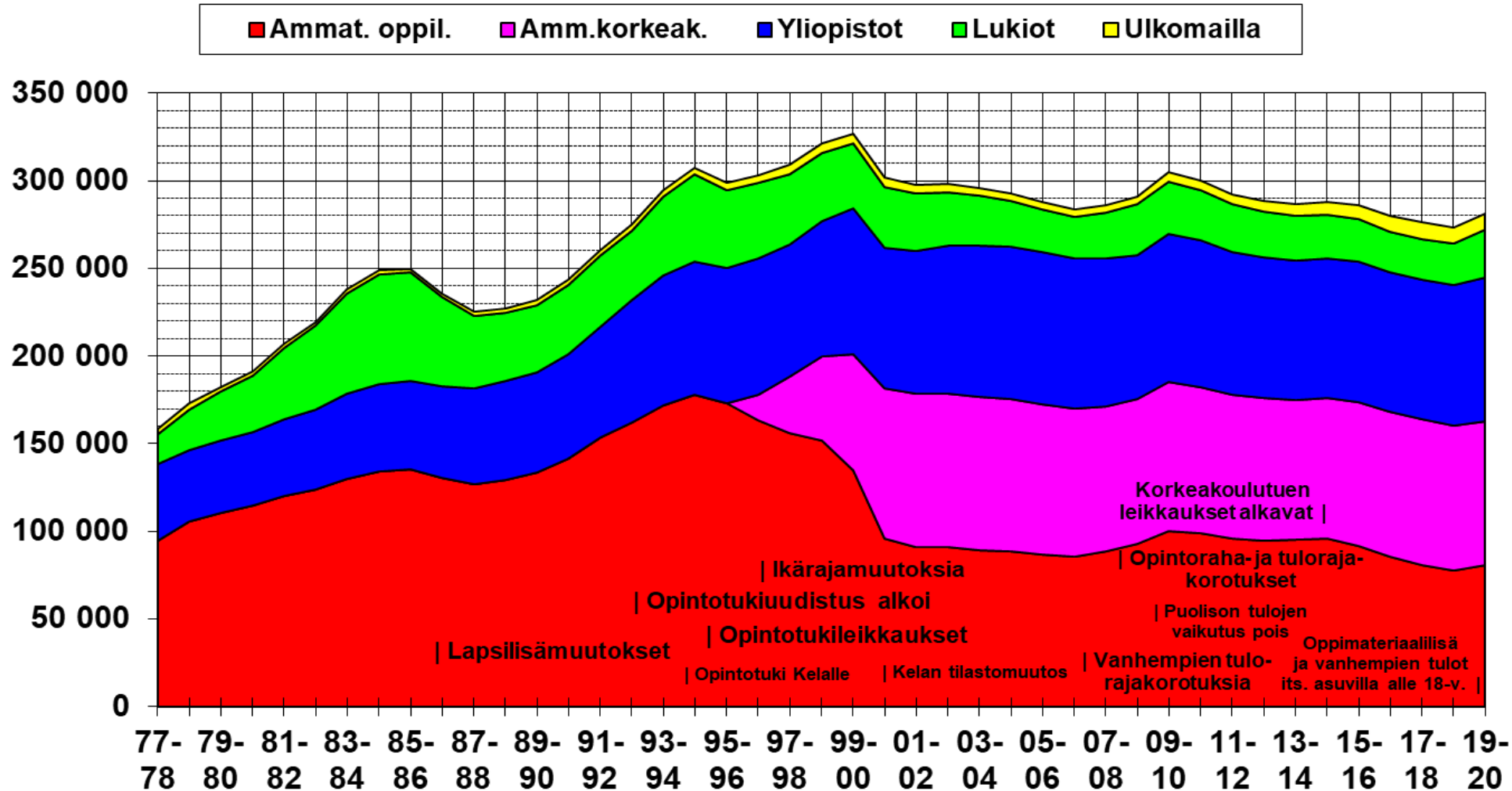
- Koronaepidemian aiheuttamia muutoksia
  - Korkeakouluopintojen edistymisen seurannassa kaikilta opintotukea saaneilta korkeakouluopiskelijoilta vähennettiin 2 opintotukikuukautta lukuvuoden 2019–2020 edistymisen seurannassa (1.8.2020).
  - Opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen oikeuttavaa määräaika voidaan pidentää 0,5 lukuvuodella, jos opiskelija suoritti korkeakoulututkinnon syyslukukaudella 2020 ja valmistuminen viivästyi koronaepidemian takia.
  - Opintolainahyvityksessä huomioitavan opiskeluajan laskeminen alkaa opiskelijan ensimmäisestä läsnäololukukaudesta tai ulkomailla suoritettavissa opinnoissa sen lukukauden alusta, jonka aikana opiskelija on aloittanut korkeakouluopintonsa, jos lukuvuodelle 2020–2021 ensimmäisen opiskeluoikeutensa korkeakoulussa saanut opiskelija siirtää opintojensa aloittamista koronaepidemian vuoksi.
- 1.1.2021 korkeakouluopiskelijan ateriatuki suureni 1,94 eurosta 2,30 euroon ateriala kohti.
- 1.8.2021 opintopisteet käyttöön lukio-opintojen päätoimisuuden määrittelyssä.

Opintotuen historia

Maksuton toinen aste 1.8.2021 alkaen

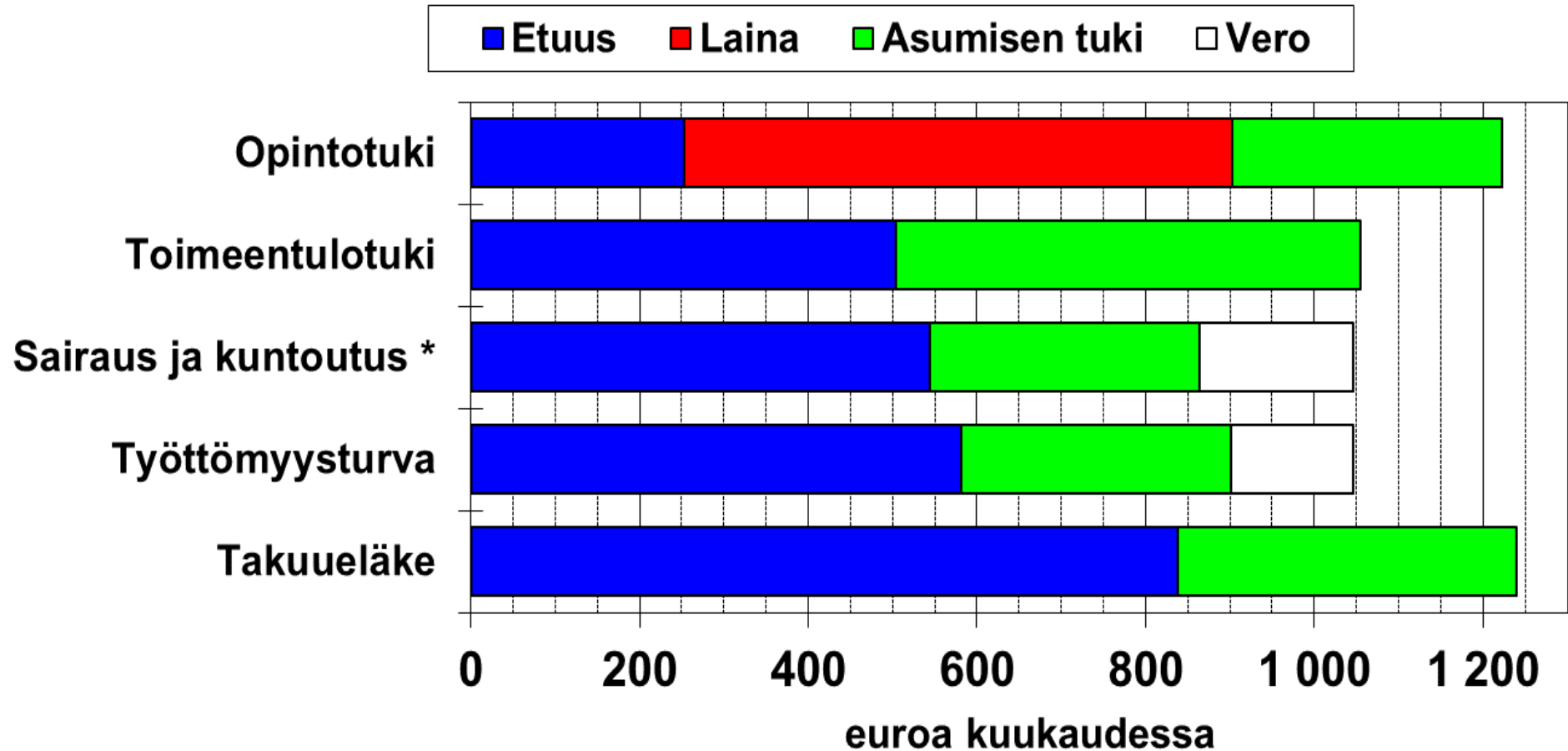
- Opintotuki
  - Maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija ei voi saada opintorahan oppimateriaalilisää.
  - Maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija voi saada opintotukea aikuislukio-opintoihin.
- Koulumatkatuki
  - Maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija voi saada koulumatkatukea myös silloin, kun hän suorittaa
    - aikuislukio-opintoja
    - ammattitutkintoa
    - oppivelvollisille suunnattua vapaan sivistystyön koulutusta.
- Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat voivat saada koulumatkatukea, jos koulumatka on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan. Opiskelijan ei yleensä tarvitse maksaa koulumatkastaan mitään.
- Koulumatkatuki muuttui 1.8.2021 alkaen kaikilla opiskelijoilla.
  - Opiskelija voi saada koulumatkatukea, jos hänellä on tukeen oikeuttava koulumatka vähintään 10 päivänä kuukaudessa.
    - Tuki on täysimääräinen, jos opiskelijalla on tukeen oikeuttava koulumatka vähintään 15 päivänä kuukaudessa.
    - Jos kuukaudessa on 10–14 tukeen oikeuttavaa matkapäivää, opiskelijan saaman koulumatkatuen määrä on pienempi.

OPINTOTUEN SAAJAT

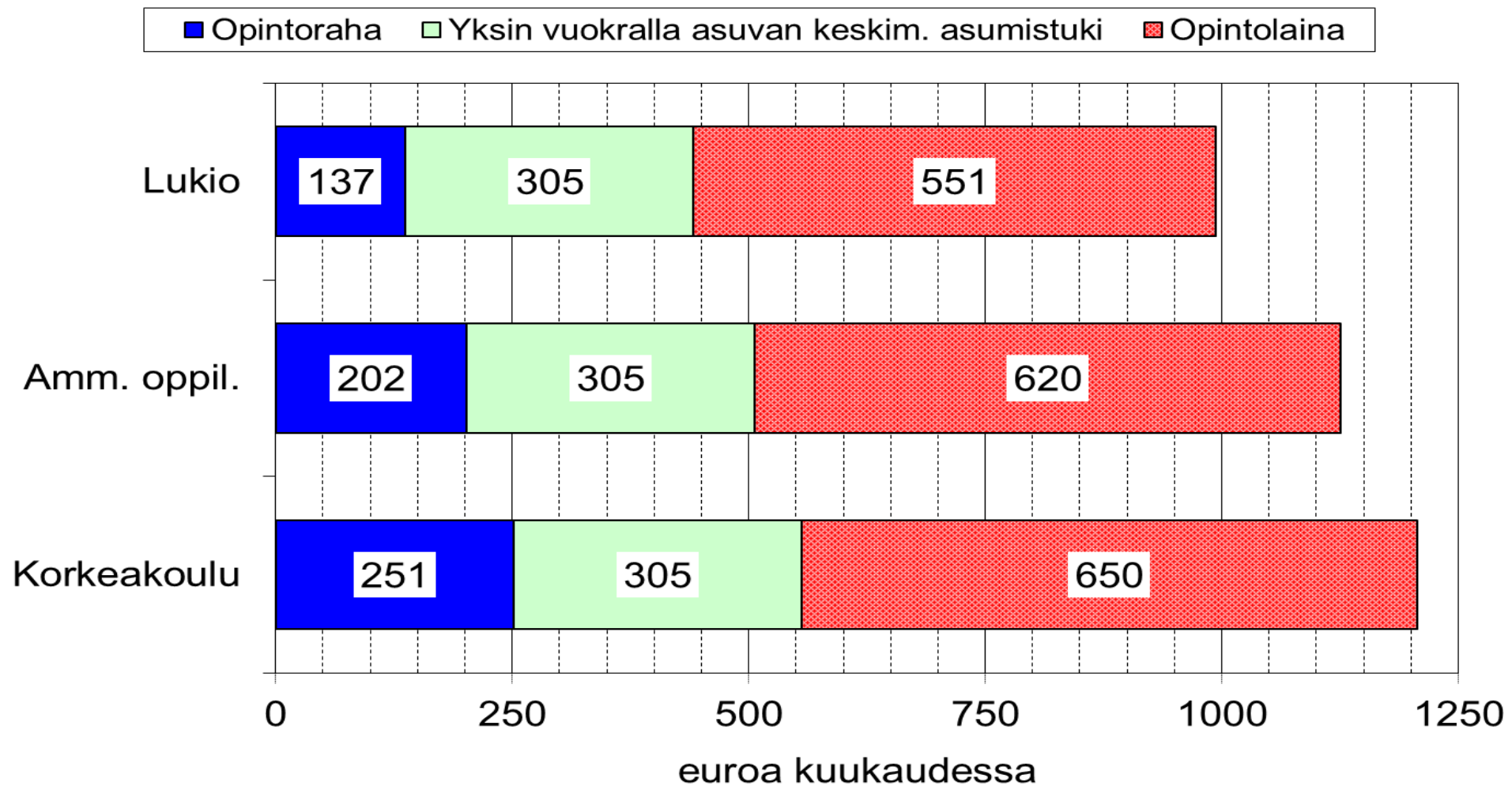
PERUSTURVAVERTAILU 2021

Yksin asuva, asumismenot 550 e/kk, Tampere

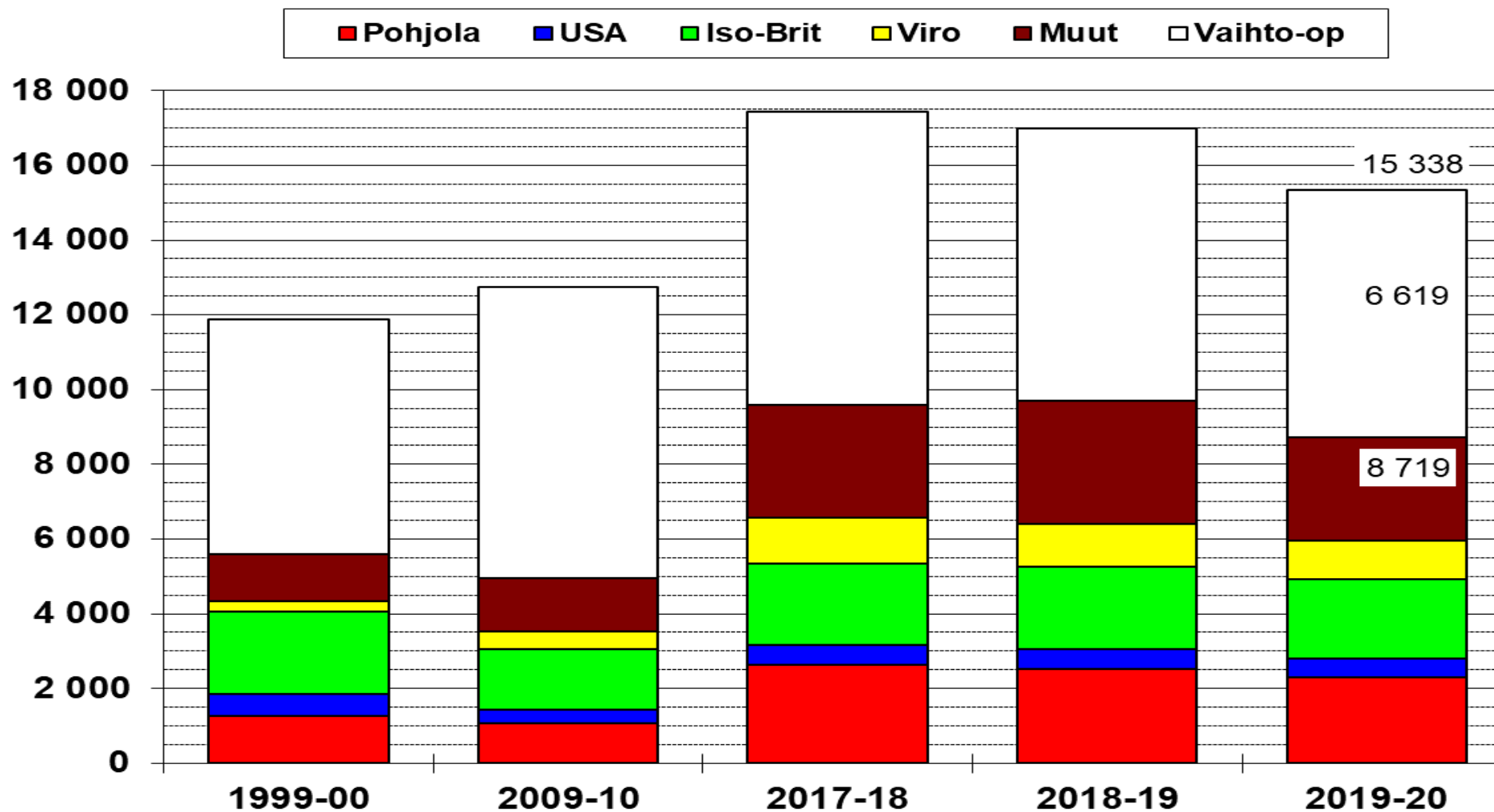
* Nuoren kuntoutusraha ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettava kuntoutusraha on 111,50 e/kk suurempi.

Opiskelijoiden keskimääräiset etuudet tammikuussa 2021

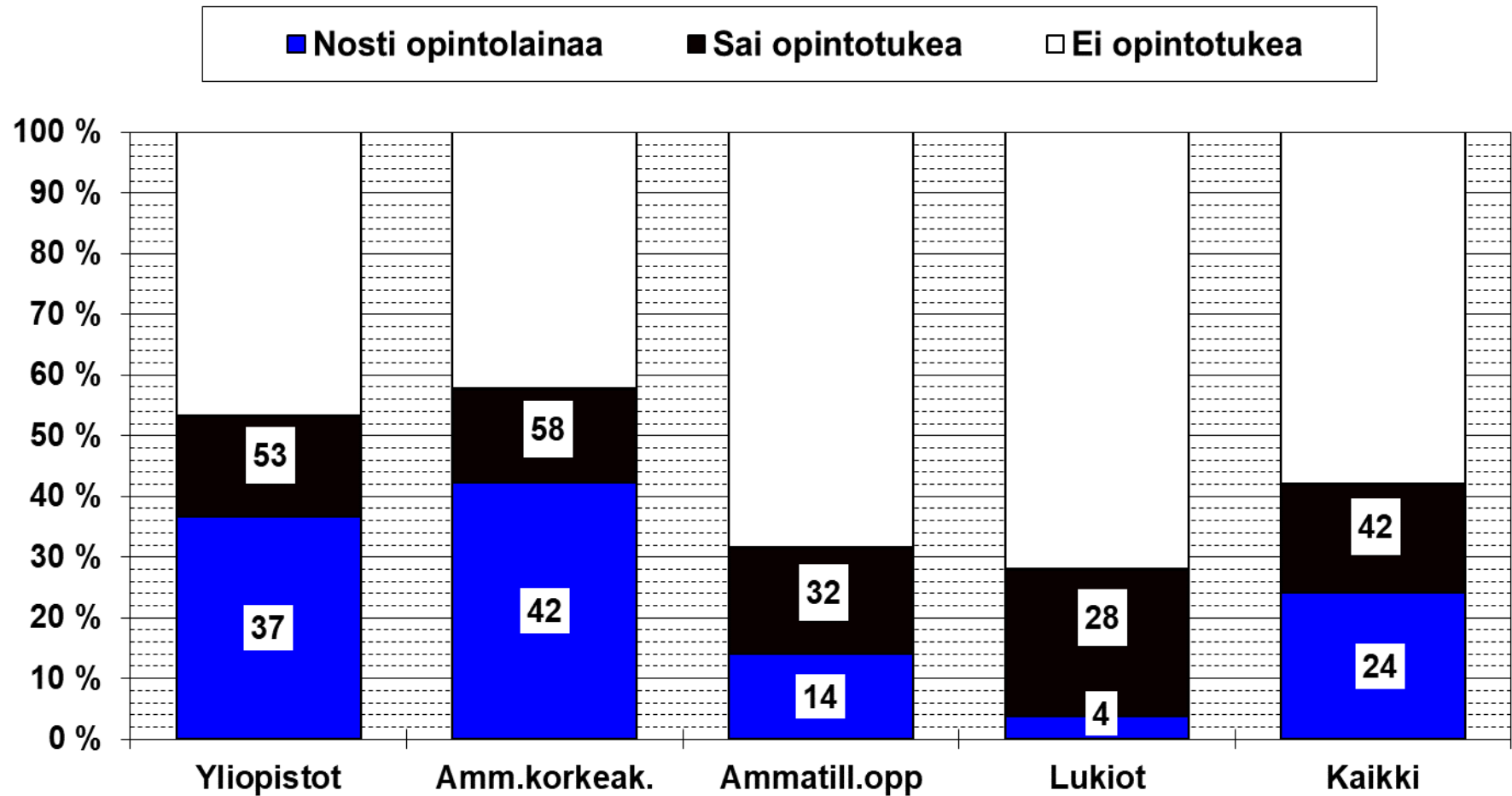

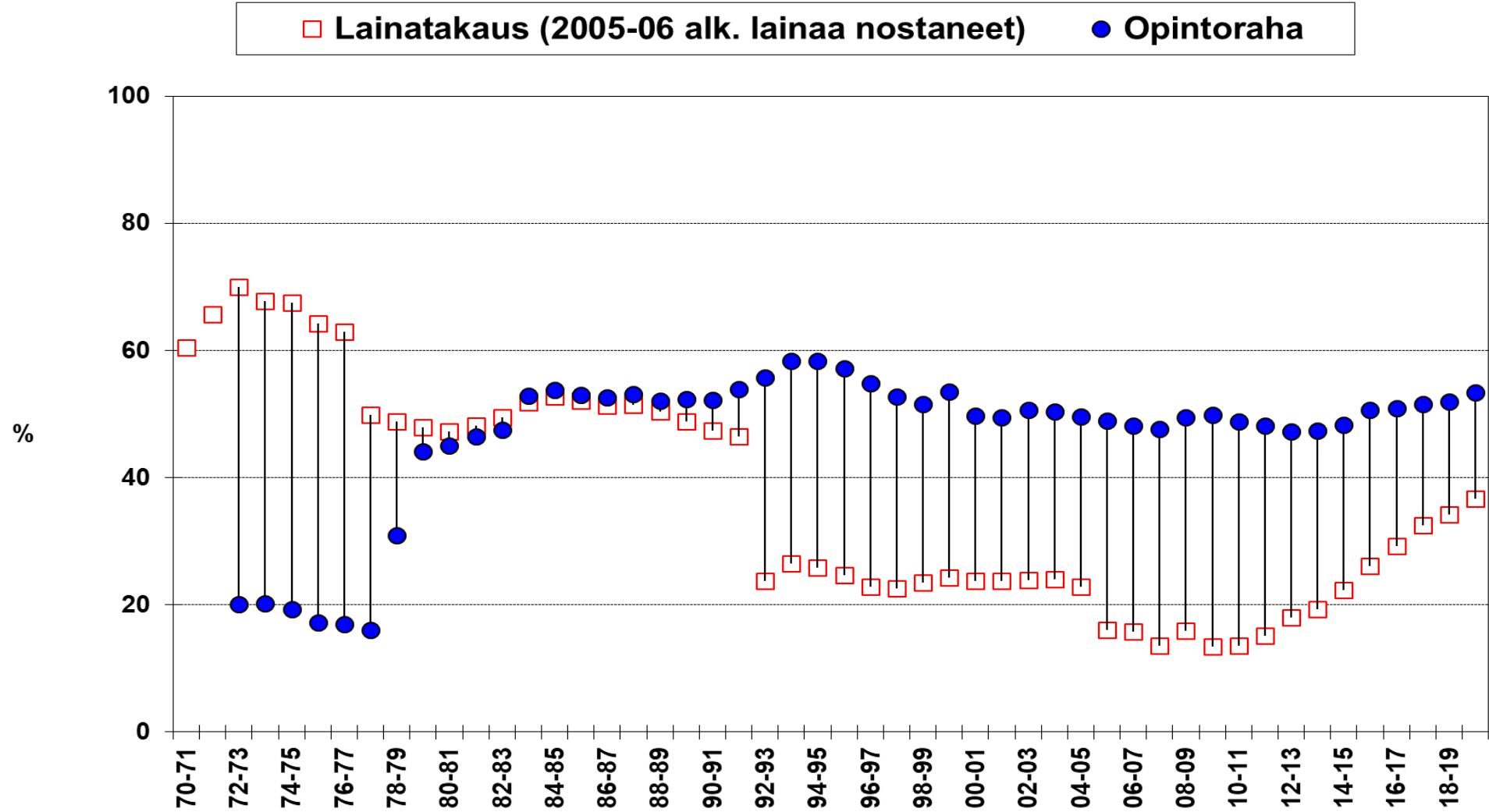
ULKOMAILLE OPINTOTUKEA SAANEET

OPINTOTUEN KÄYTTÖASTE 2019-20

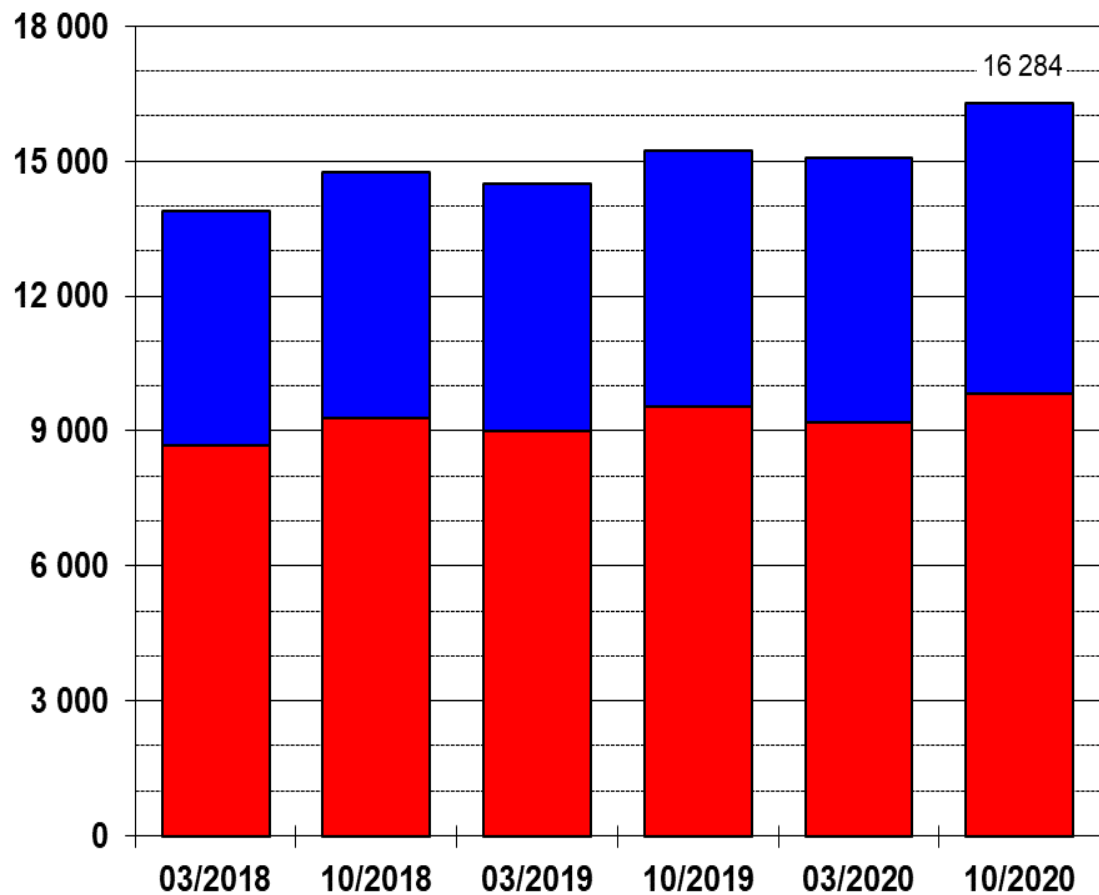

Tuen käyttöaste yliopistoissa

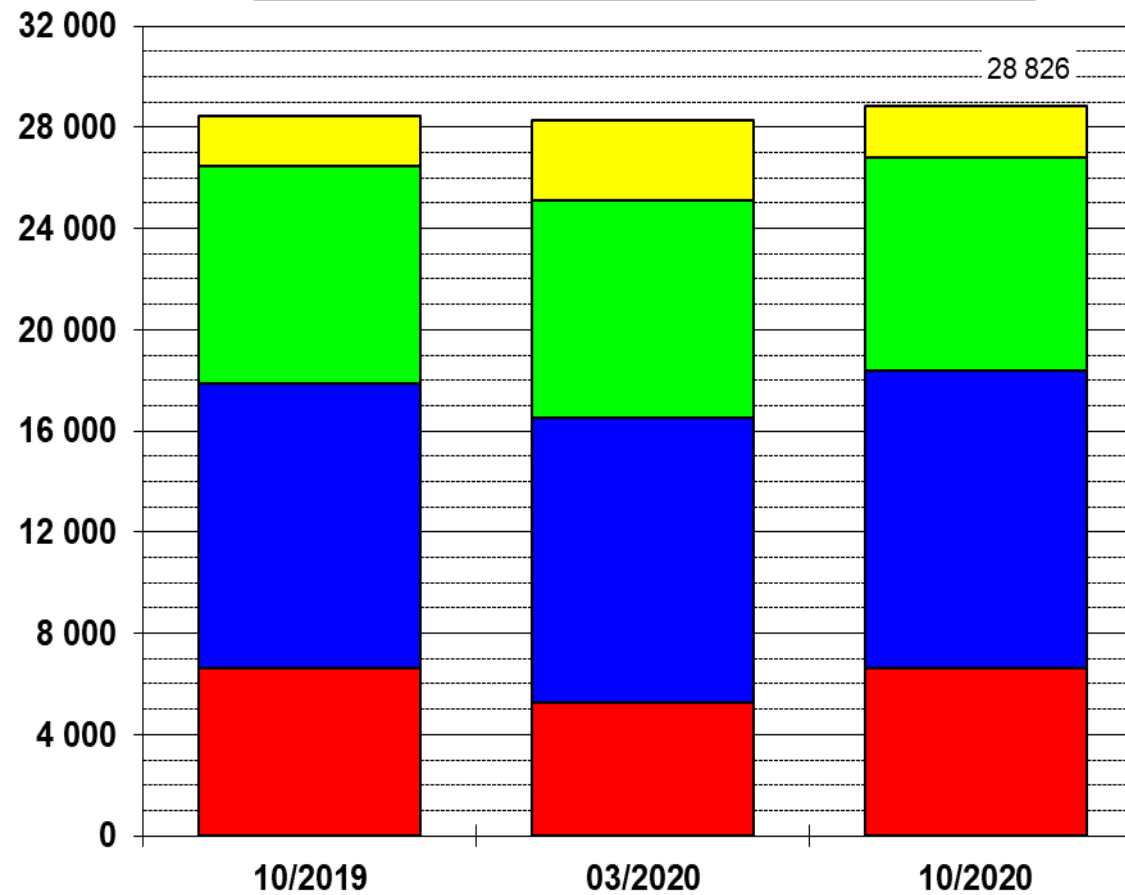
Opintorahan huoltajakorotuksen saajat

■ Korkeakoulut ■ Toinen aste

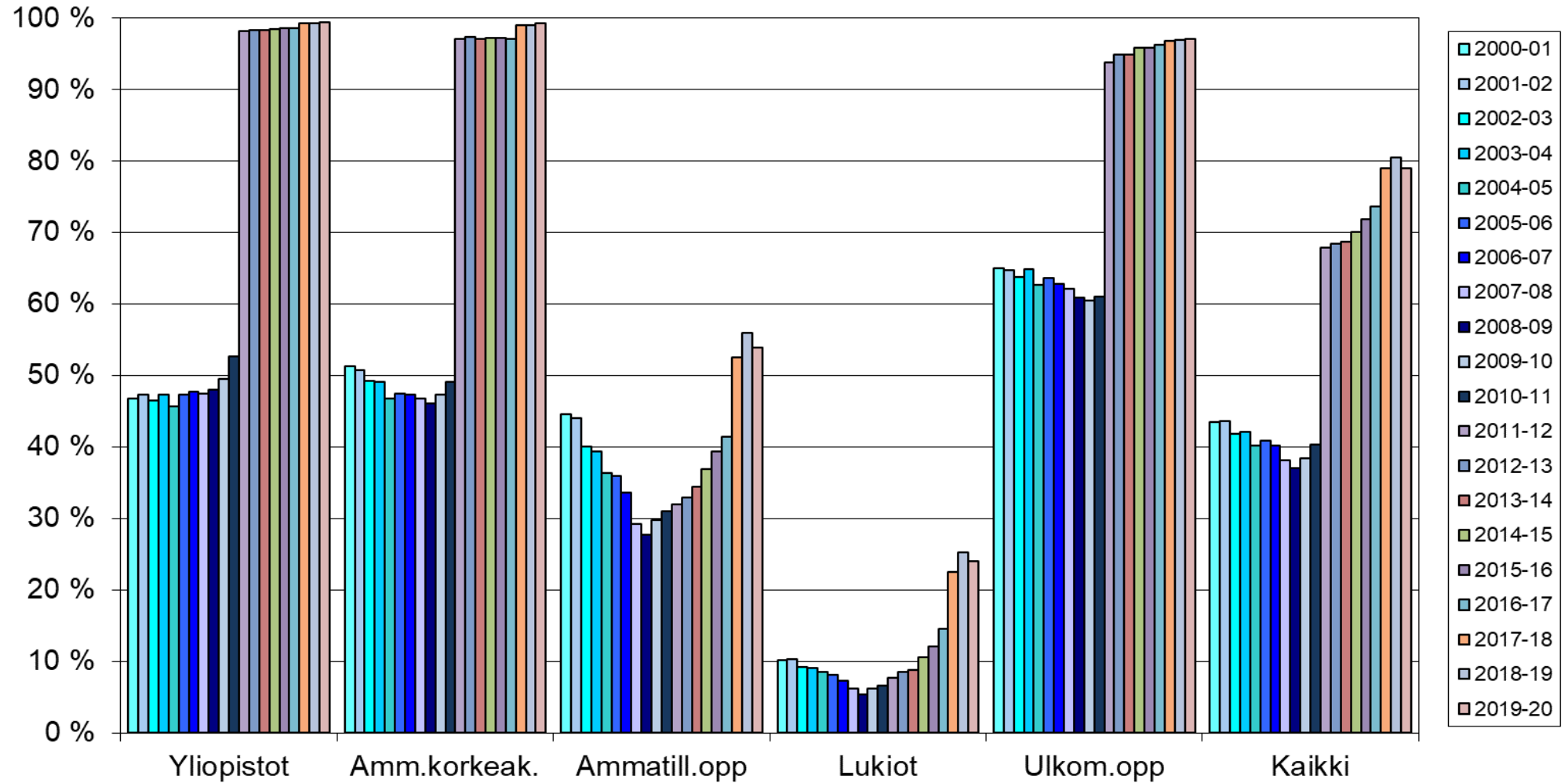

Opintorahan oppimateriaalilisän saajat

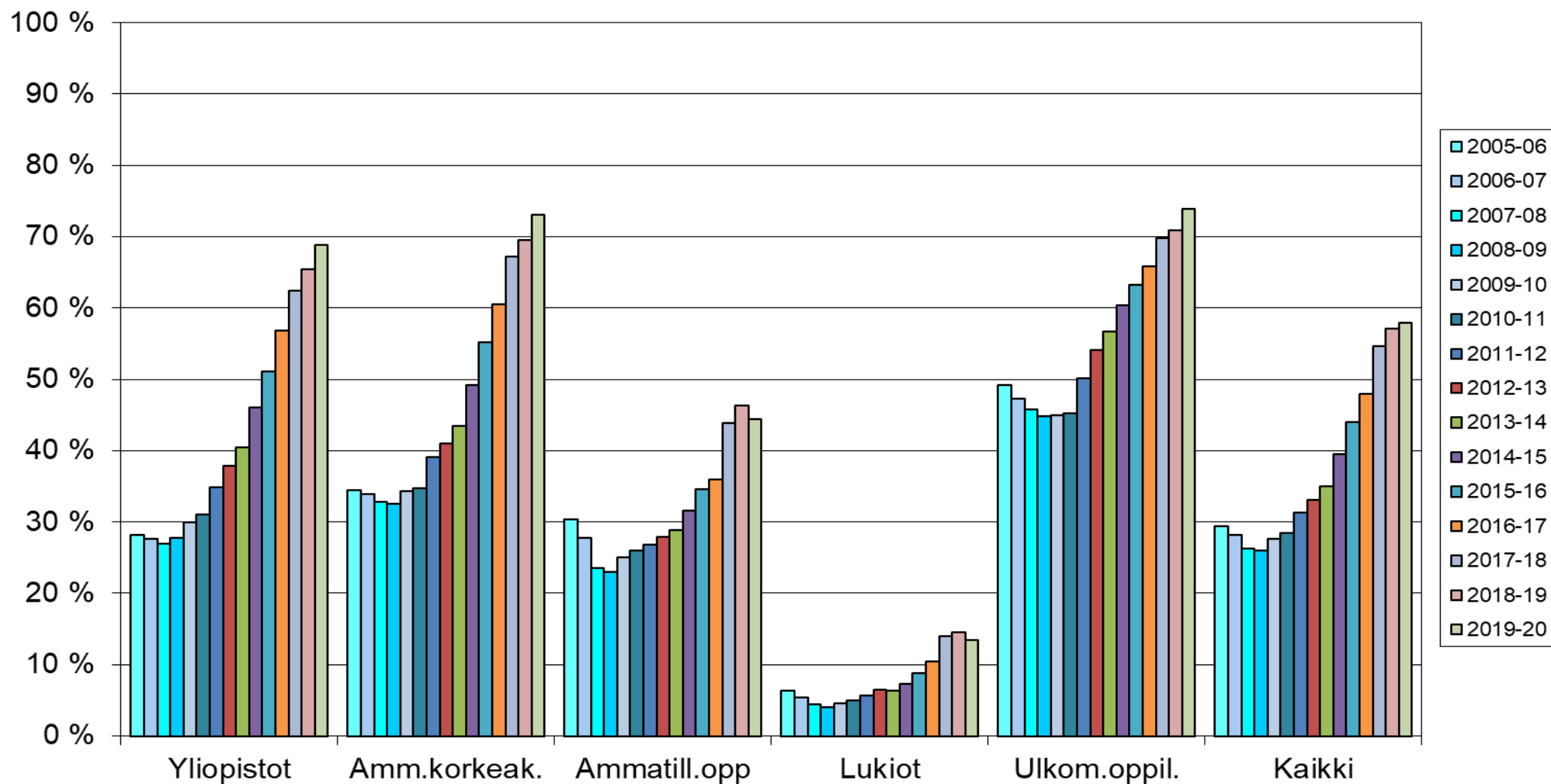
■ 15-16 -v. ■ 17-v. ■ 18-v. ■ 19-v.

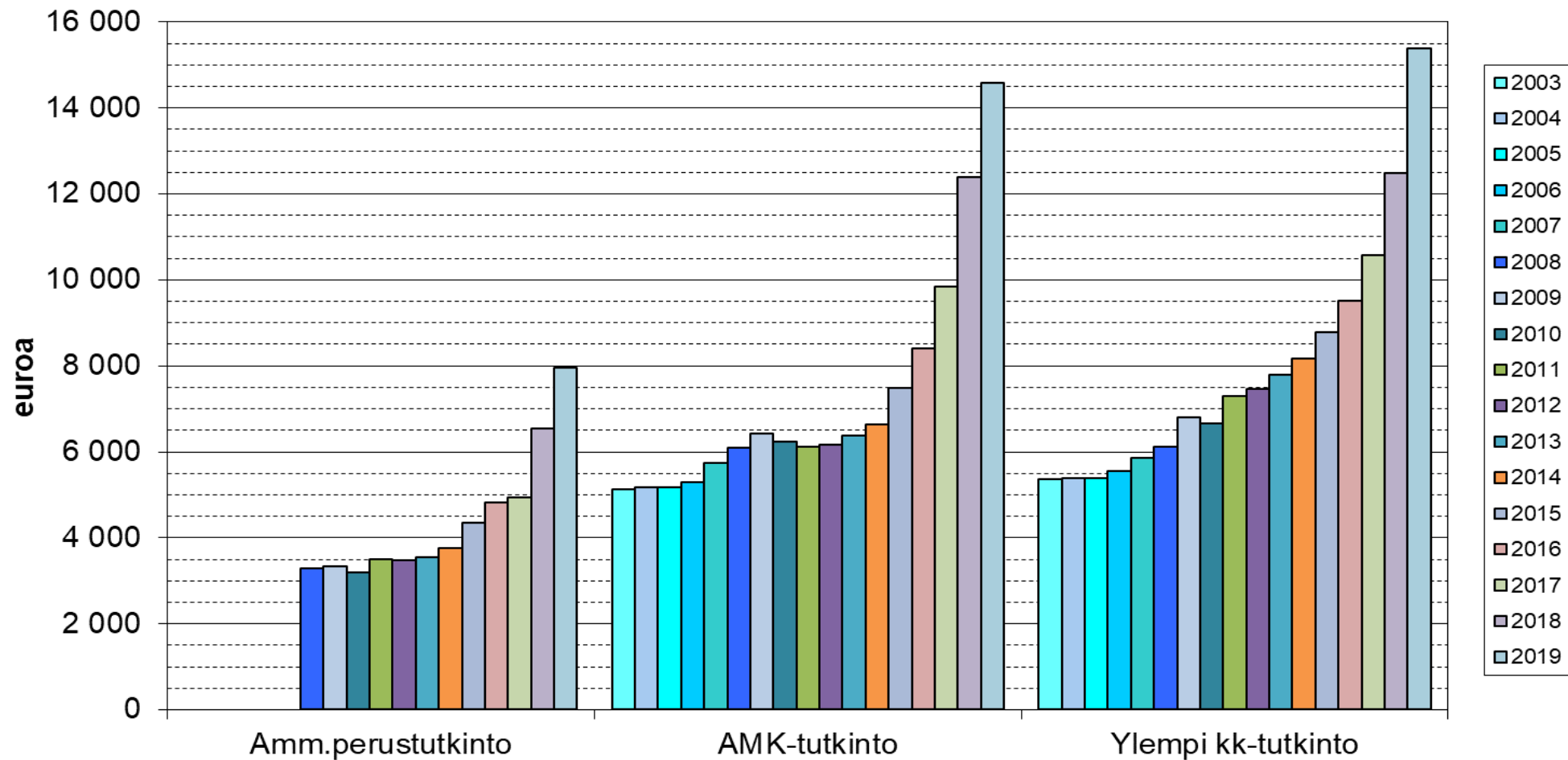
Lainatakauksen saajat opintotuen saajista

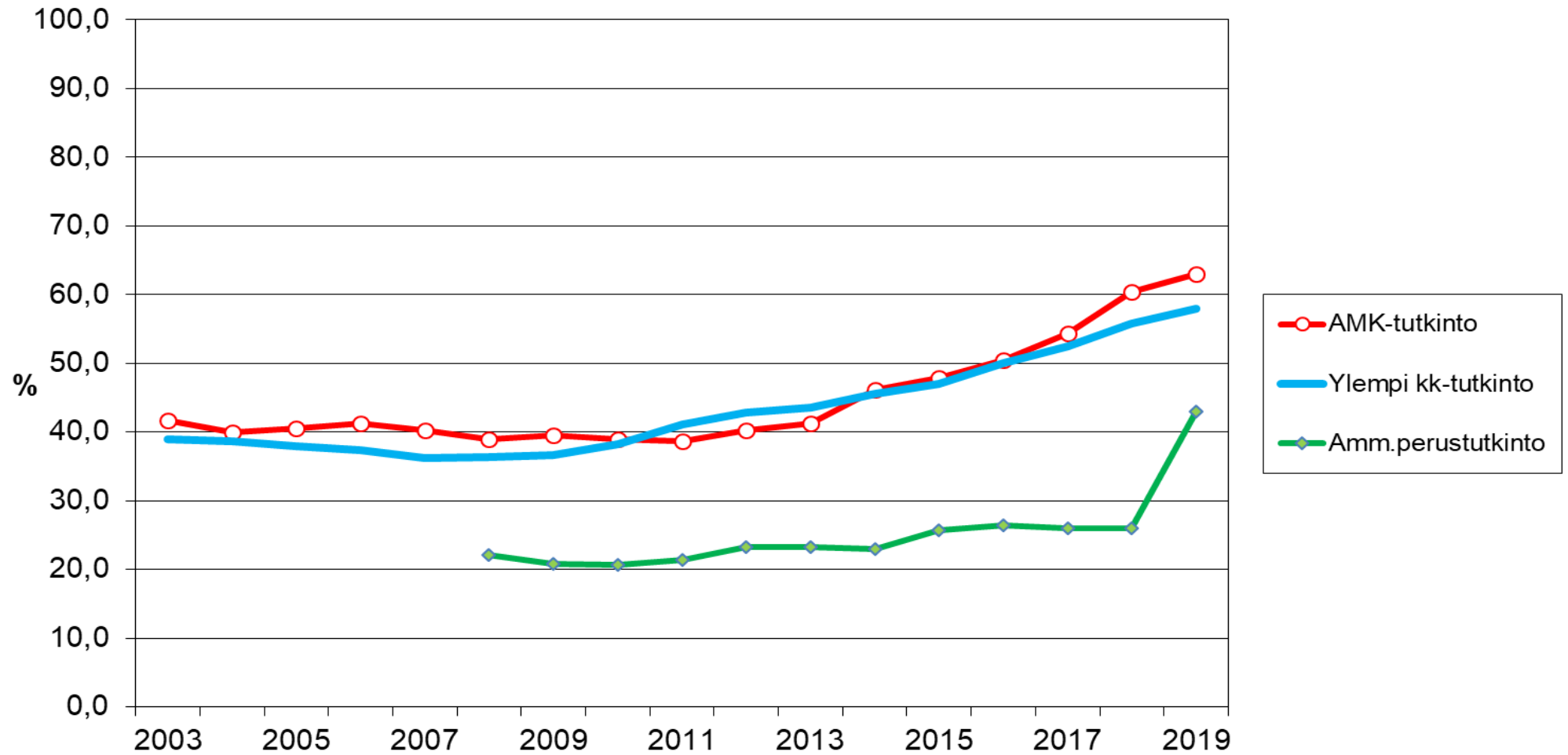
Opintolainaa nostaneiden osuus opintotuen saajista

Opintolainan määrä tutkinnon suorittaneella (lainaa nostaneet, mediaani)

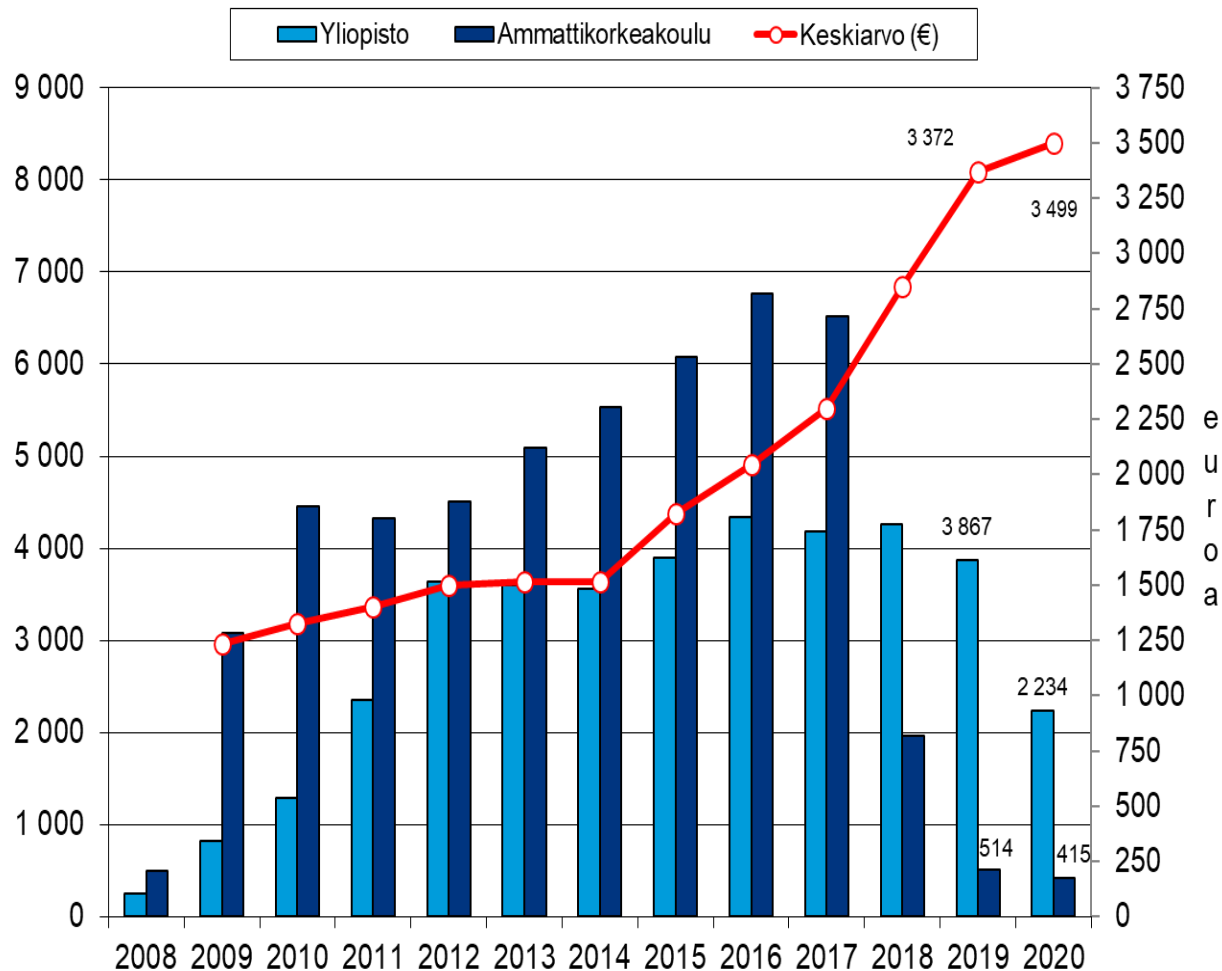

Tutkinnon suorittaneet, joilla on opintolainaa Vuodesta 2019 alkaen opintotukea saaneista tutkinnon suorittaneista

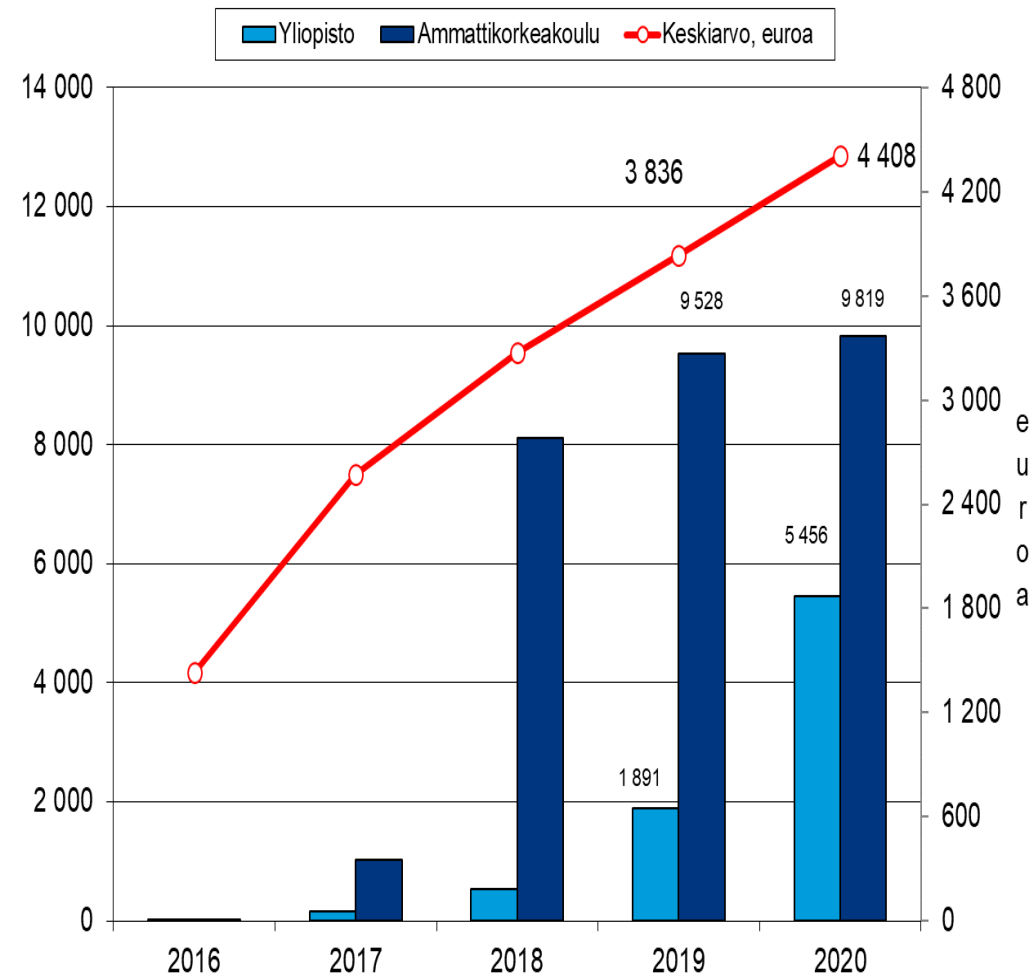

Opintolainavähennyksen saajat ja keskiarvo

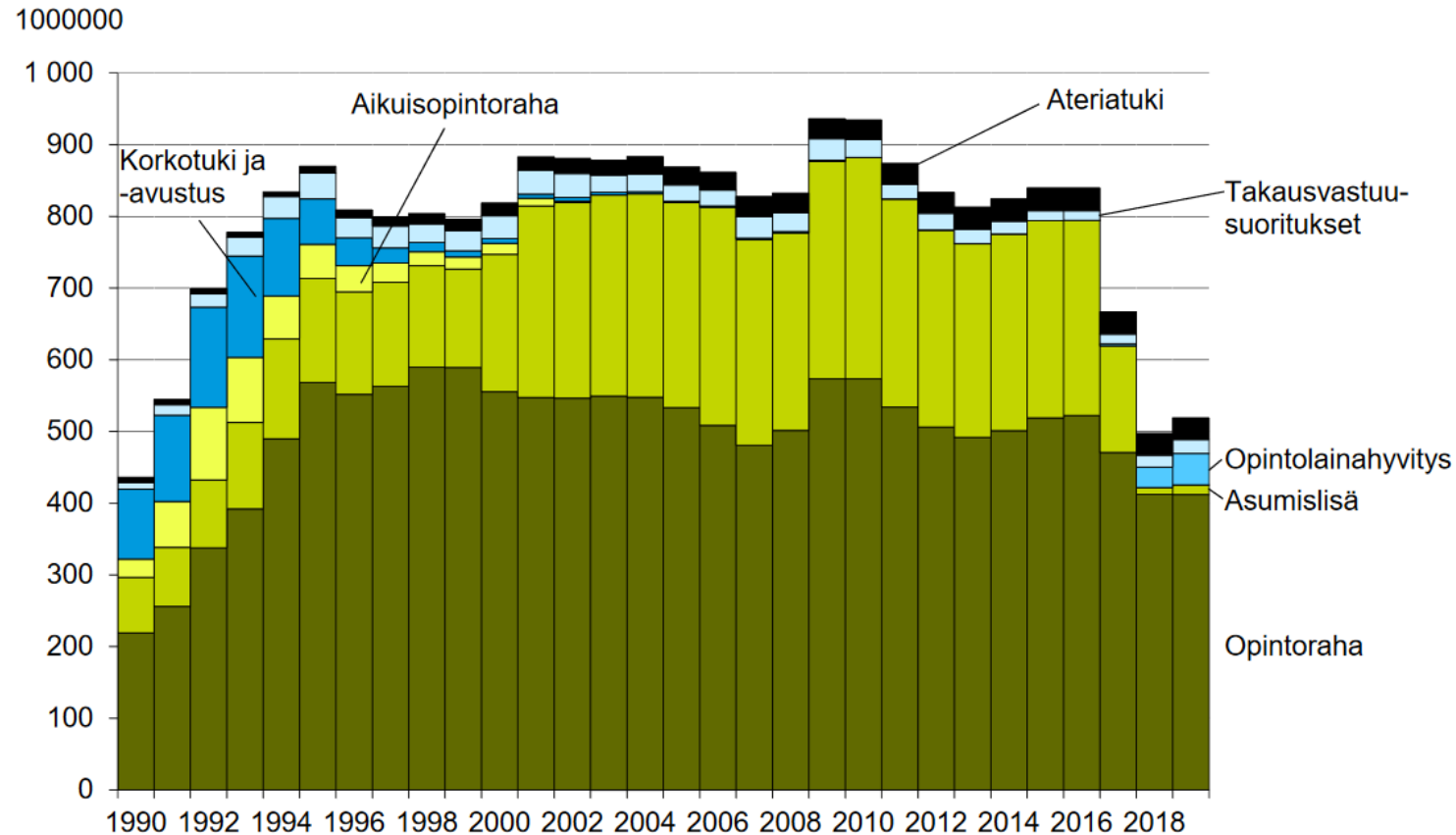

Opintolainahyvityksen saajat ja keskiarvo

1.8.2017 opintotukimuutokset pienensivät opintotukimenoja 320 miljoonaa euroa

9.1 Opintotukimenot 1985–2019, Milj. euroa

Kela®
Analytiikka- ja tilastoryhmä 12.5.2020

OPINTOETUUDET VUONNA 2019

OPINTOETUUSMENOT

		Muutos-%
Opintotukimenot[€]	543,7 milj. euroa	4,8
Opintoraha	500,6 milj. euroa	5,8
Asumislisä	412,0 milj. euroa	0,9
Korkoavustus	13,5 milj. euroa	45,9
Pankeille maksetut takausvastuut	0,1 milj. euroa	5,6
Ateriatuki	19,5 milj. euroa	18,0
Opintolainahyvitys	30,1 milj. euroa	-0,6
Koulumatkatuki	43,1 milj. euroa	-5,5

[€]) Yhteisummasta on vähennetty takaisinperityt takausvastuusaatavat ja takaisinperittyyn opintotukeen lisätty korotus.

OPINTOTUEN SAAJAT LUKUVUONNA 2018/2019

Opintotuen saajat yhteensä	273 582 henk.	-2,4
Yliopistot*	80 395 henk.	1,1
Ammattikorkeakoulut*	82 439 henk.	-0,1
Ammatilliset oppilaitokset*	73 769 henk.	-9,5
Lukiot*	23 252 henk.	-0,1
Muut oppilaitokset*	4 021 henk.	-6,5
Ulkomaiset oppilaitokset*	9 703 henk.	6,1
Tuen saajina joulukuussa 2018	223 458 henk.	-2,7

*) Lukuvuoden viimeisen tukikuukauden oppilaitoksen mukaan.

KOULUMATKATUEN SAAJAT LUKUVUONNA 2018/2019

48 987 henk.	-1,9
---------------------	-------------

KESKIMÄÄRÄINEN OPINTOTUKI JOULUKUUSSA 2019

Koko opintotuki (sisältäen lainatakauksen)	734 euroa/kk	-2,5
Opintoraha	222 euroa/kk	-0,2
Yliopistot	246 euroa/kk	0,2
Ammattikorkeakoulut	247 euroa/kk	0,4
Ammatilliset oppilaitokset	194 euroa/kk	1,1
Lukiot	127 euroa/kk	11,3
Asumislisä	195 euroa/kk	-0,9
Lainatakaus	650 euroa/kk	-0,2

OPINTOLAINAVÄHENNYS JA OPINTOLAINAHYVITYS

Opintolainavähennysoikeuden saajat	4 381 henk.	-29,6
Keskimääräinen myönnetty opintolainavähennys	3 372 euroa	18,2
Opintolainahyvityksen saajat	11 419 henk.	32,1
Keskimääräinen maksettu opintolainahyvitys	3 836 euroa	17,2

OPINTOLAINAKANTA 31.12.2019

Opintovelallisia	3 964 milj. euroa	18,0
Keskimääräinen opintolaina	457 860 henk.	6,3
	8 658 euroa	11,0

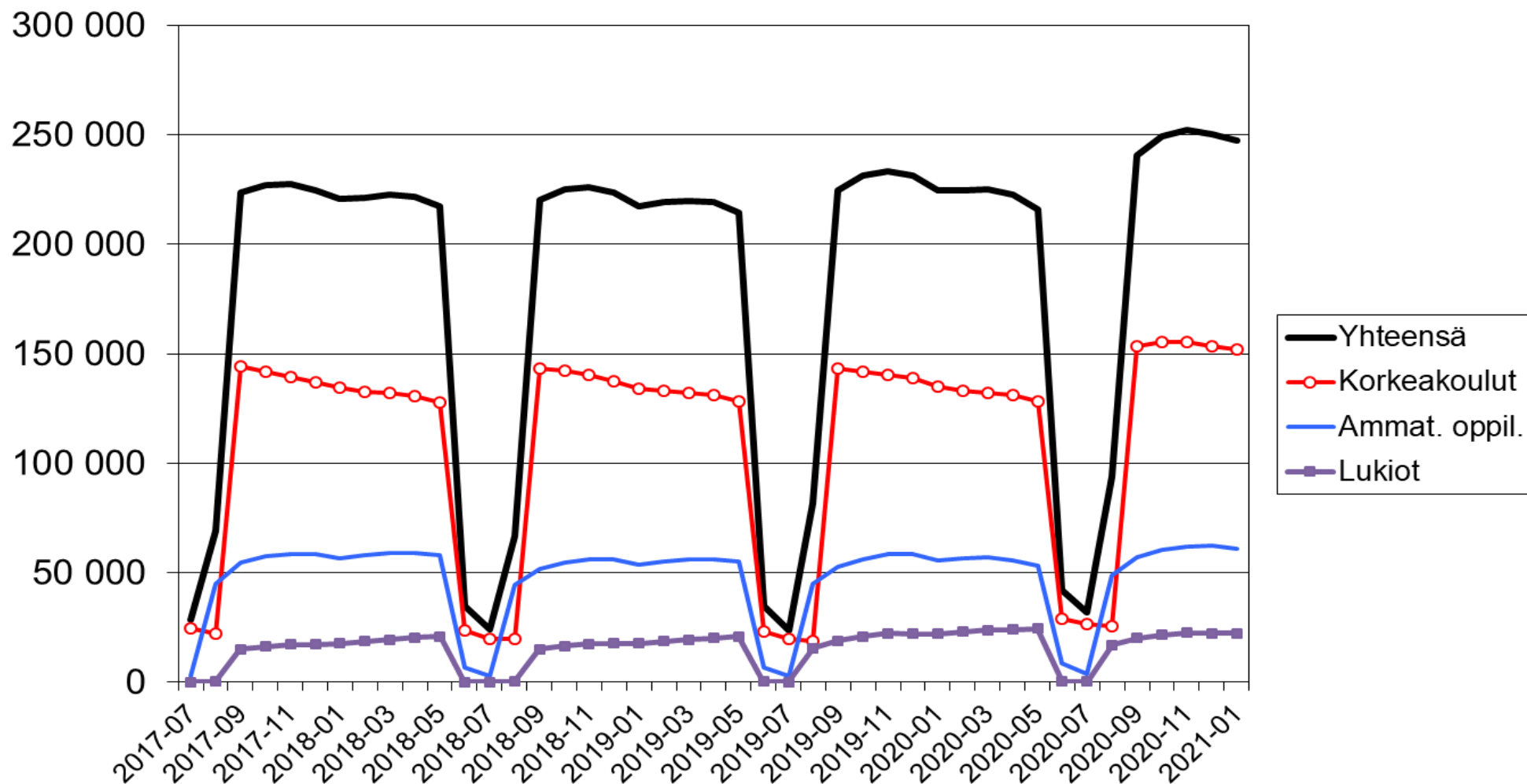
TAKAUSVASTUUTOIMINTA

Takaussaatavat 31.12.2019	113,3 milj. euroa	-2,2
Pankeille maksetut takausvastuut	19,5 milj. euroa	18,0
Henkilömäärä	3 523 henk.	8,0
Takaisinperityt takausaatavat	15,5 milj. euroa	-2,5
Maksuvapautukset ja luopumiset pääomasta	9,6 milj. euroa	-5,1

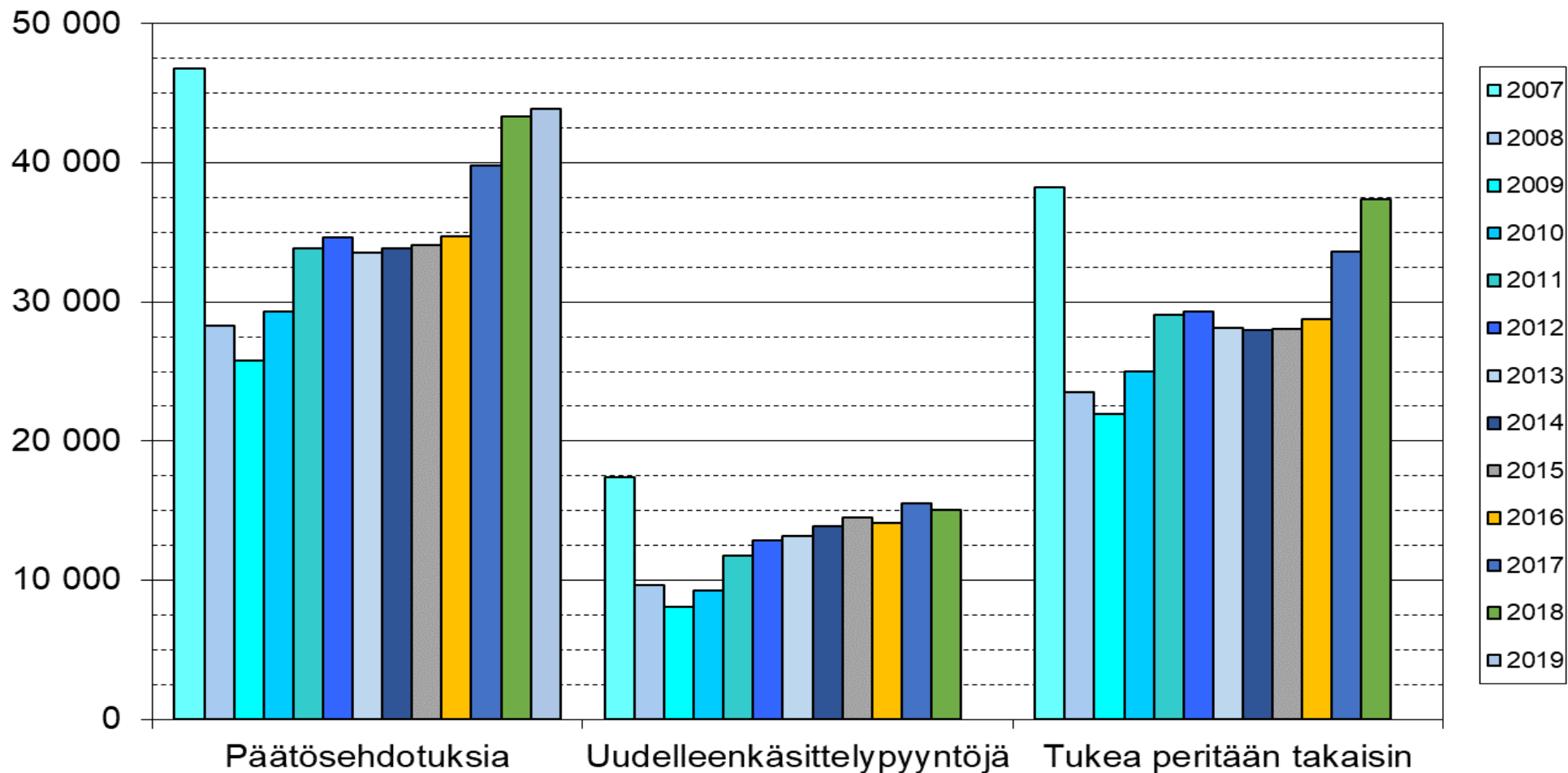
OPINTOETUUSRATKAISUT

Opintotuki yhteensä	308 592 kpl	-0,9
Hakemusten läpimenoaikojen keskiarvo	13 pv	0,0
Korkeavustus	1 047 kpl	-4,5
Koulumatkatuki	72 302 kpl	-0,7

Opintotuen saajat kuukausittain

Opintotuen saajan omien tulojen vuositulovalvonta

Edellisen kerran korotettiin ...

- Opintorahaa 2020: indeksikorotus 2020 alkaen vuosittain (indeksikorotukset myös 2014 ja 2015)
  - Sitä ennen 2008. Leikkaukset korkeakouluissa 2017 ja kaikilla 1995.
  - Huoltajakorotus käyttöön 2018. Huoltajakorotuksen tasokorotus 2020.
- Ulkomailla opiskelevan asumislisää 2005 ja opistoasumislisää 2006
  - Sitä ennen 1993 ulkomailla opiskelevalla ja 2000 opistoasumislisässä
    - Asumislisän korvausprosentti oli alun perin 75, vuonna 1995 se alennettiin 67 prosenttiin ja vuonna 2000 se nostettiin 80 prosenttiin. Poistettiin pääosin 2017.
- Opintolainan määrää 2017
  - Sitä ennen 2014 ja aiemmin toisella asteella 2008 ja korkeakouluissa 2005
- Omien tulojen tulo- ja takaisinperintärajoja 2020: indeksikorotus 2018 alkaen joka toinen vuosi
  - Sitä ennen on korotettu vain yhden kerran 2008
- Vanhempien tulojen tulorajaa 2007
  - Sitä ennen 2006 ja 1993. Vuoden 2018 korotus johtui tulokäsitteen muutoksesta.
  - Itsenäisesti asuvilla 18–19-vuotiailla 2016 ja 2014. Poistettiin 2018.
- Korkeavastuksen tulorajaa 2020: indeksikorotus 2014 alkaen joka toinen vuosi
  - Sitä ennen 2011 ja 1996

Tulorajat, jos indeksikorotukset ...

- **Omat tulot: 12 498 euroa (9 tukikuukautta v. 2020-21)**
  - v. 1998-2020: ansiotasoinde. (+ 85 %) 16 784 e
- **Vanhempien tulot: 64 400 euroa (ei enää tukea):**
  - v. 1993-2020: ansiotasoinde. (+ 117 %) 88 231 e
- **Vähävaraisuuskorotus: 41 100 e (ei enää korotusta)**
  - v. 1994-2020: ansiotasoinde. (+ 112 %) 55 386 e
- **Korkoavustuksen tuloraja: 1 404 e/kk (ei enää avustusta)**
  - v. 1996-2020: ansiotasoinde. (+ 95 %) 1 512 e

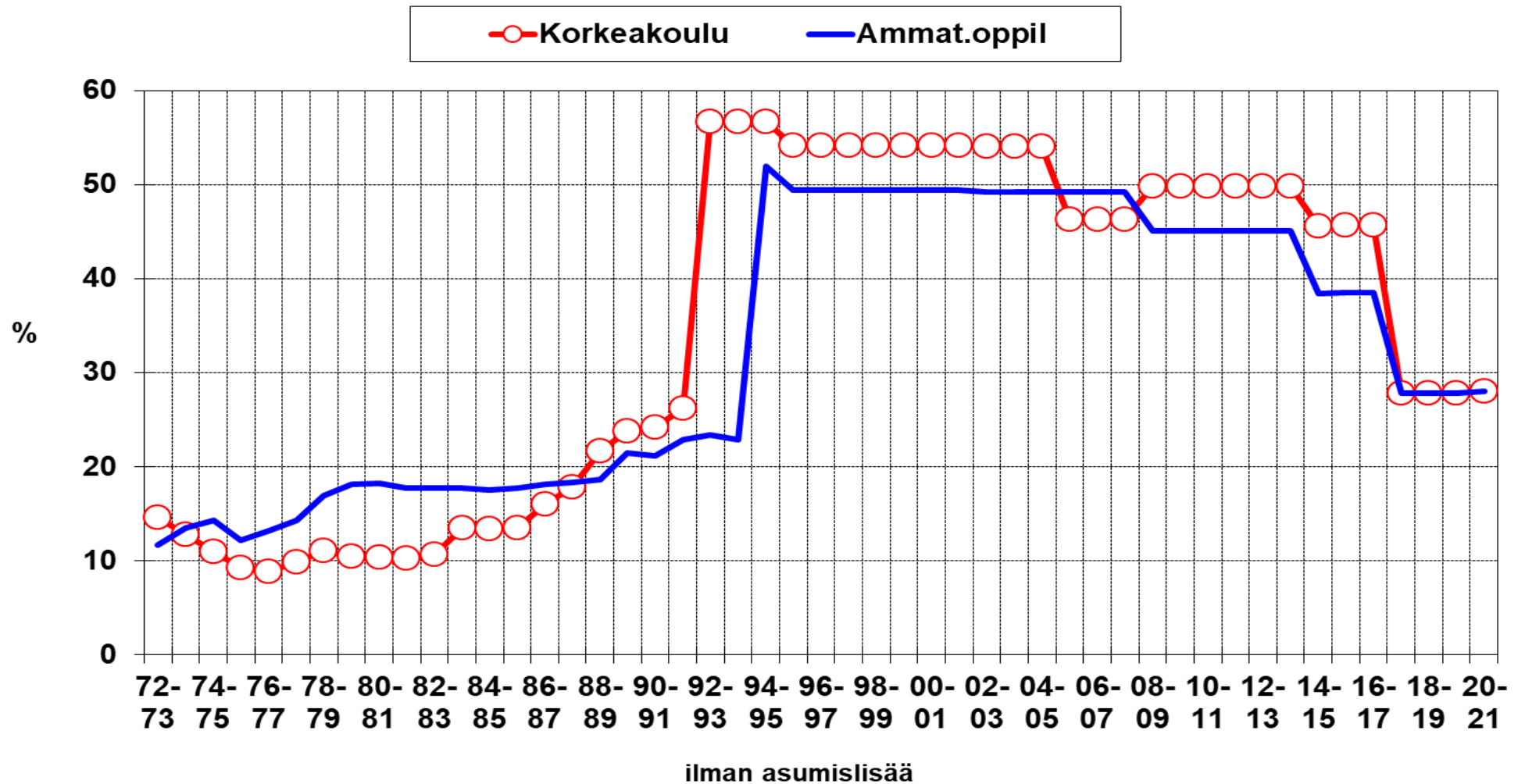
Määrät, jos indeksikorotukset ...

- **Korkeakouluopiskelijan opintoraha: 252,76 e/kk**
  - v. 1992-2020: elinkustannusind. (+ 48 %) 391 e/kk
- **Toisen asteen opintoraha: 252,76 e/kk**
  - v. 1994-2020: elinkustannusind. (+ 43 %) 314 e/kk
- **Ulkomailla opiskelevan asumislisä: 210,00 e/kk**
  - v. 2005-2020: elinkustannusind. (+ 24 %) 260 e/kk
- **Opintolaina: 650 e/kk**
  - v. 1992-2020: elinkustannusind. (+ 48 %) 299 e/kk

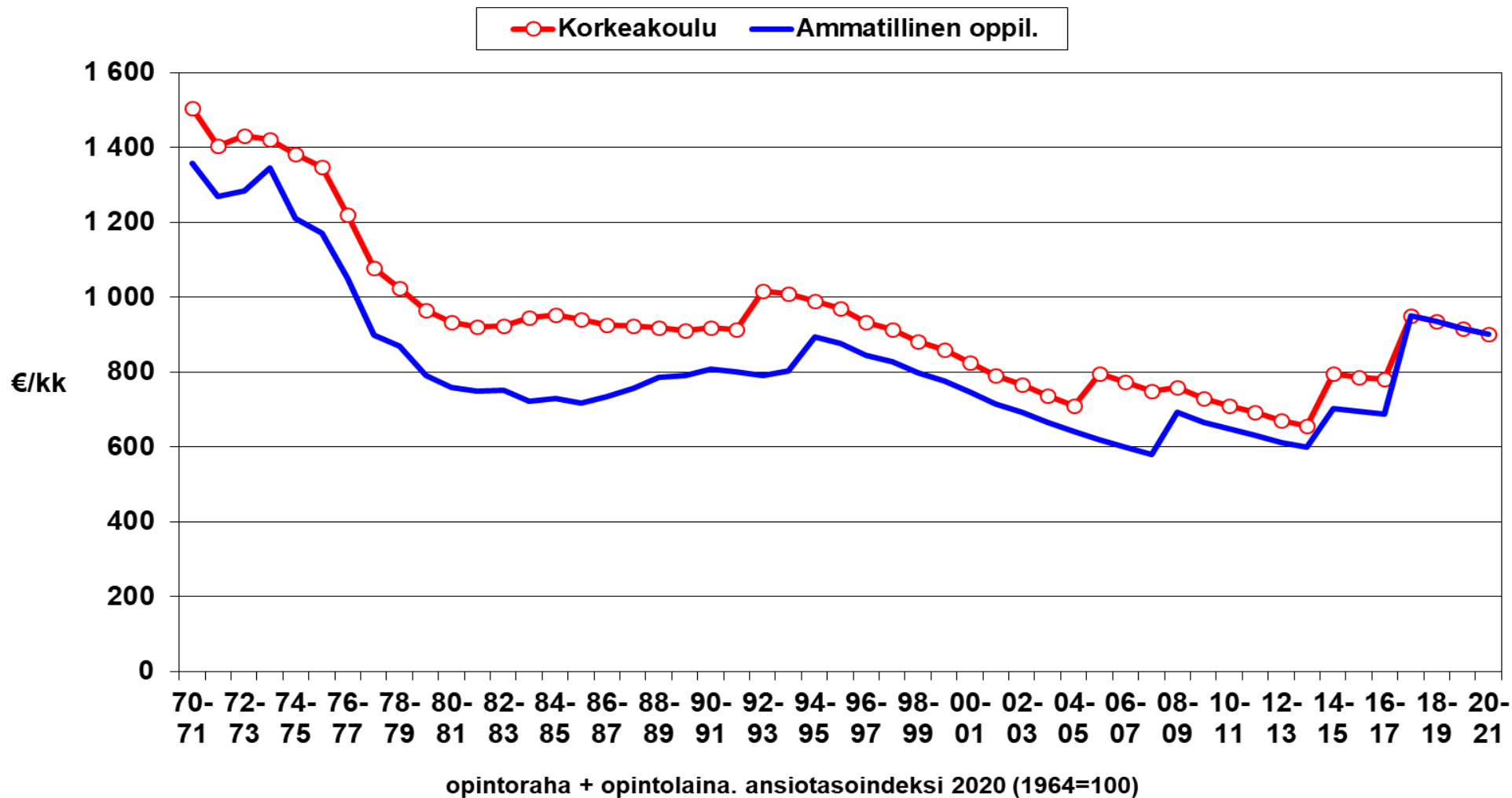
Koko tuki, jos indeksikorotukset ...

- **Korkeakouluopiskelija: 902,76 e/kk**
  - v. 1992-2020: elinkustannusind. (+ 48 %) 690 e/kk
- **Toisen asteen opiskelija: 902,76 e/kk**
  - v. 1994-2020: elinkustannusind. (+ 43 %) 603 e/kk
- **Lainan osuus:**
  - korkeakoulussa
    - 43 % vuonna 1992
      - asumislisän kanssa 33 %
    - 72 % vuonna 2020
      - keskimääräisen asumistuen kanssa 54 %
  - toinen aste
    - 48 % vuonna 1994
      - asumislisän kanssa 35 %
    - 72 % vuonna 2020
      - keskimääräisen asumistuen kanssa 54 %

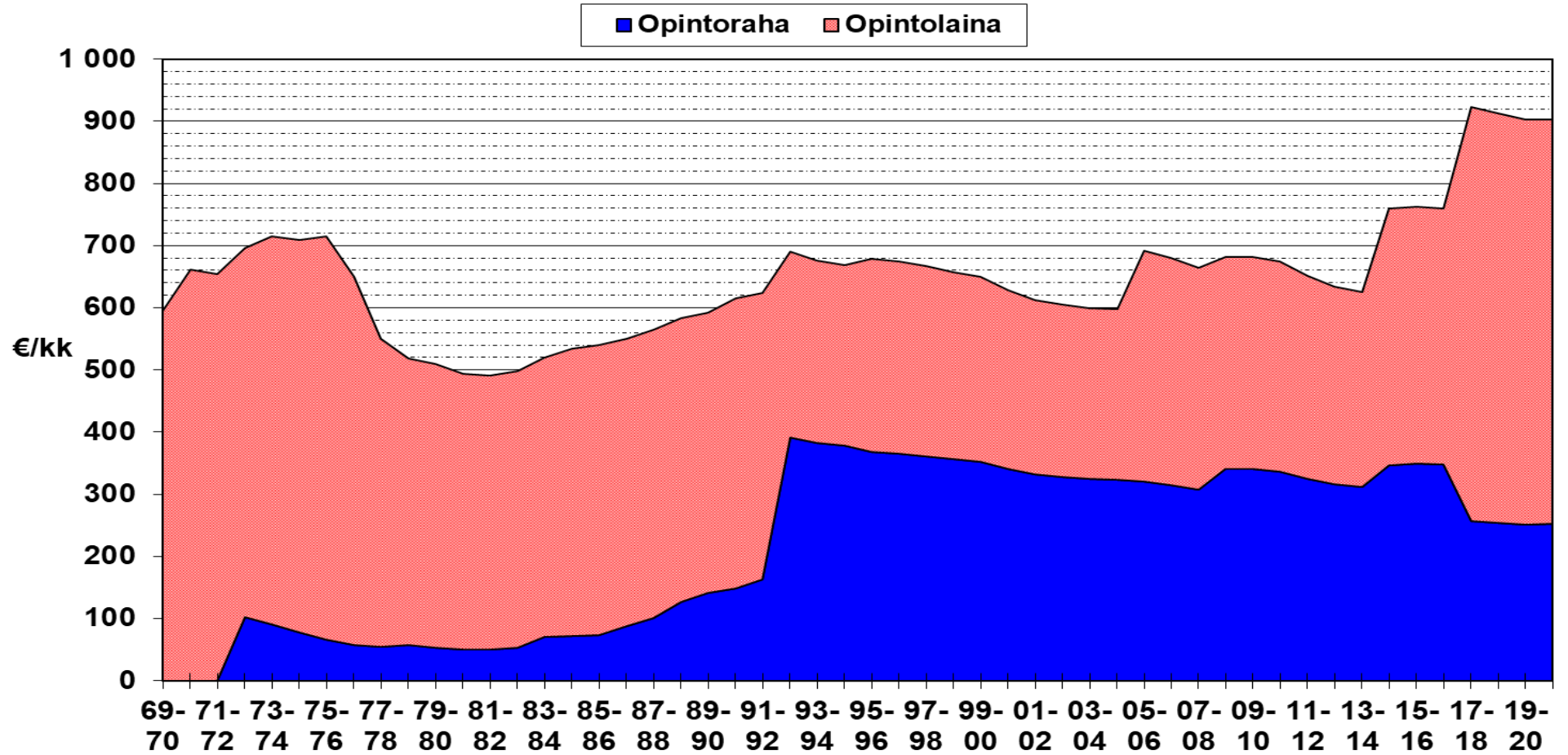
OPINTORAHAN OSUUS OPINTOTUESTA

OPINTOTUEN KEHITYS SUHTEESSA ANSIOTASOON

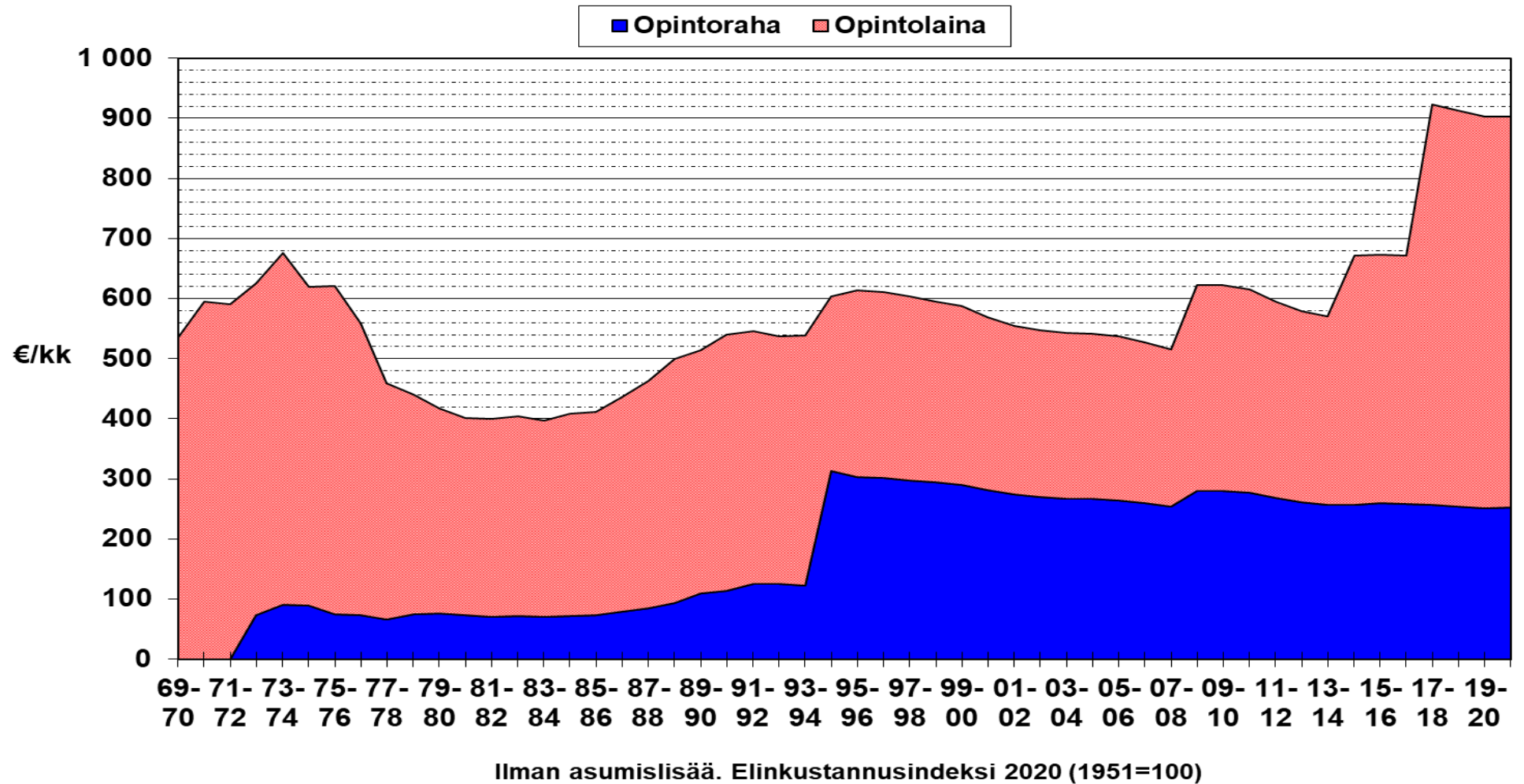

TUEN ENIMMÄISMÄÄRÄN OSTOVOIMA KORKEAKOULU

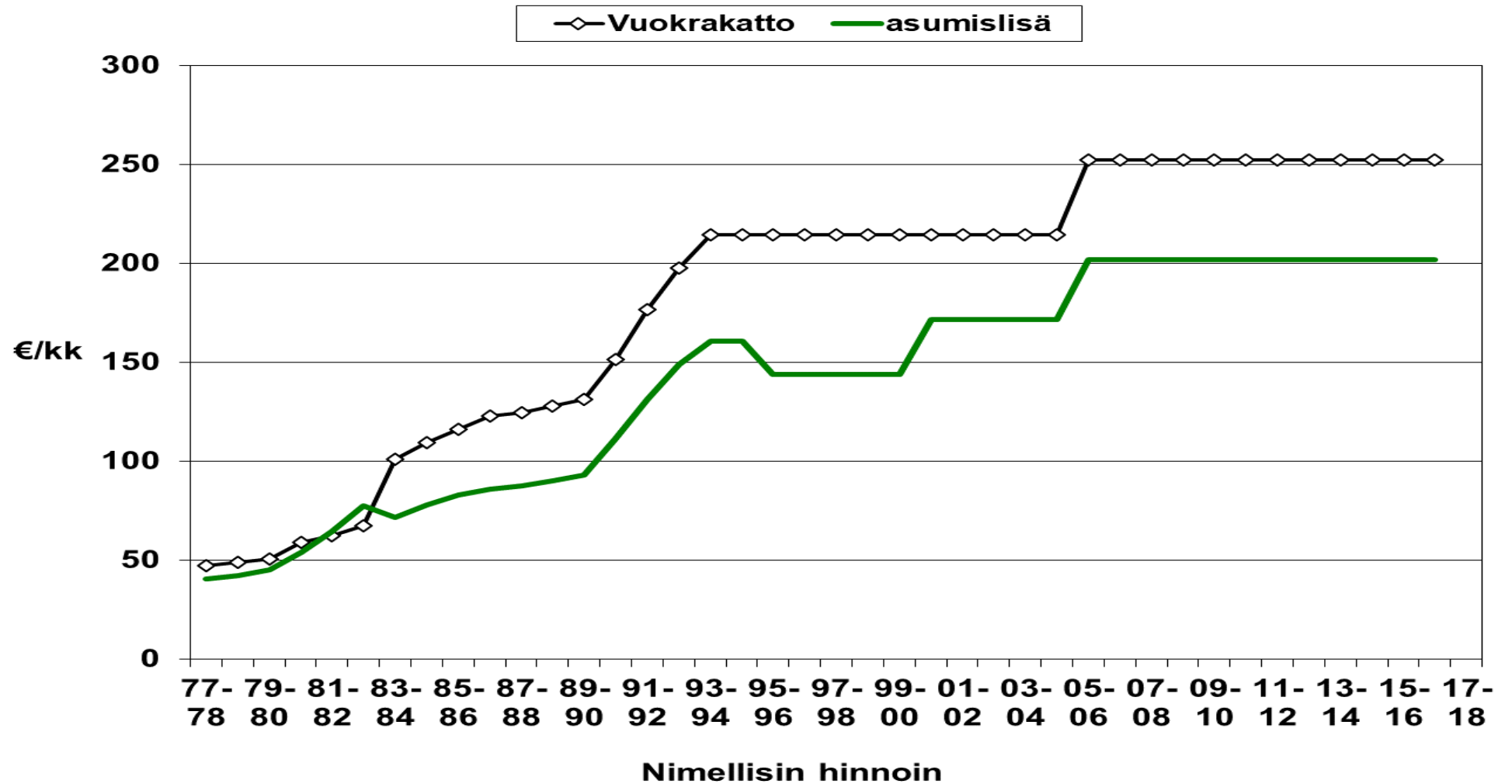

Ilman asumislisää. Elinkustannusindeksi 2020 (1951=100). Uusi korkeakouluopiskelija 2014/15 - 2016/17.

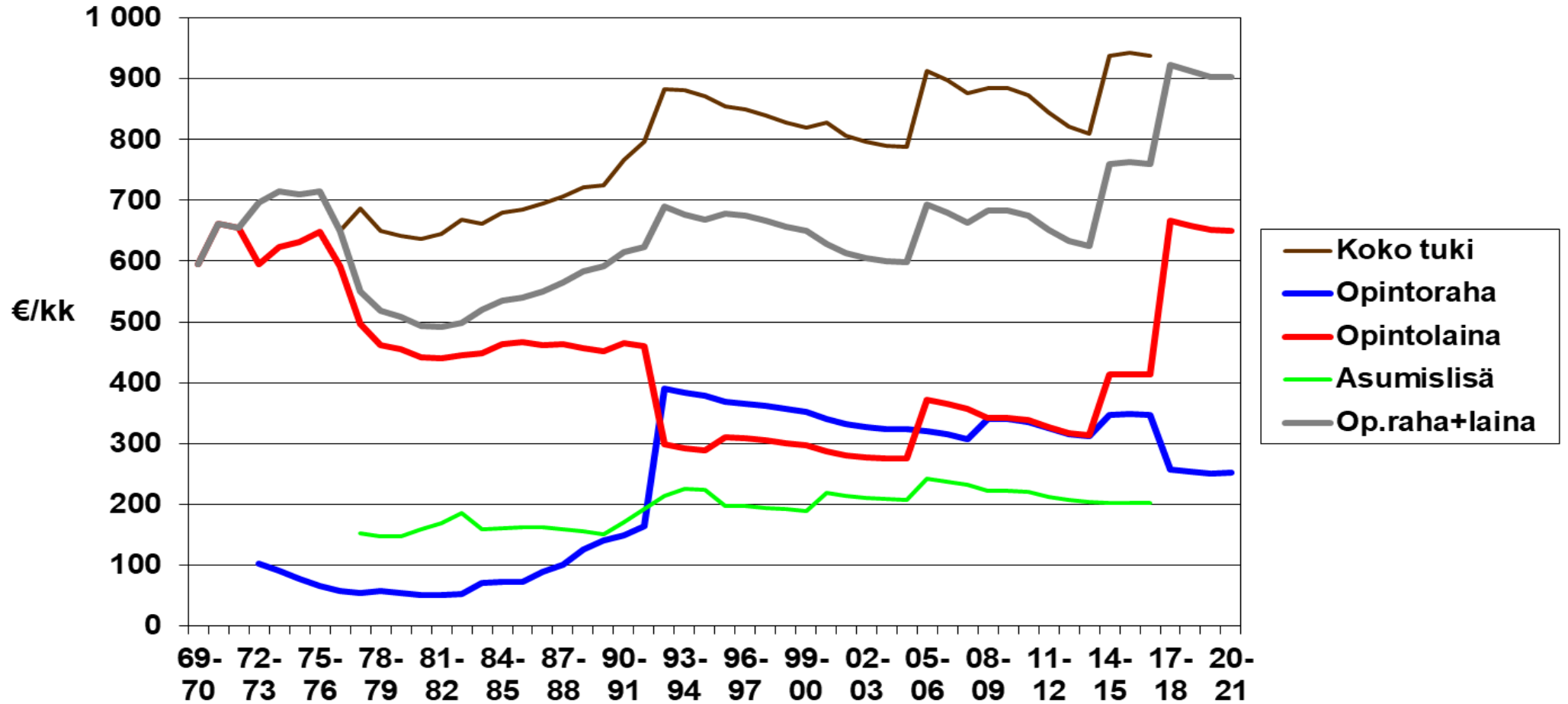
TUEN ENIMMÄISMÄÄRÄN OSTOVOIMA TOINEN ASTE

OPINTOTUEN ASUMISLISÄN KEHITYS

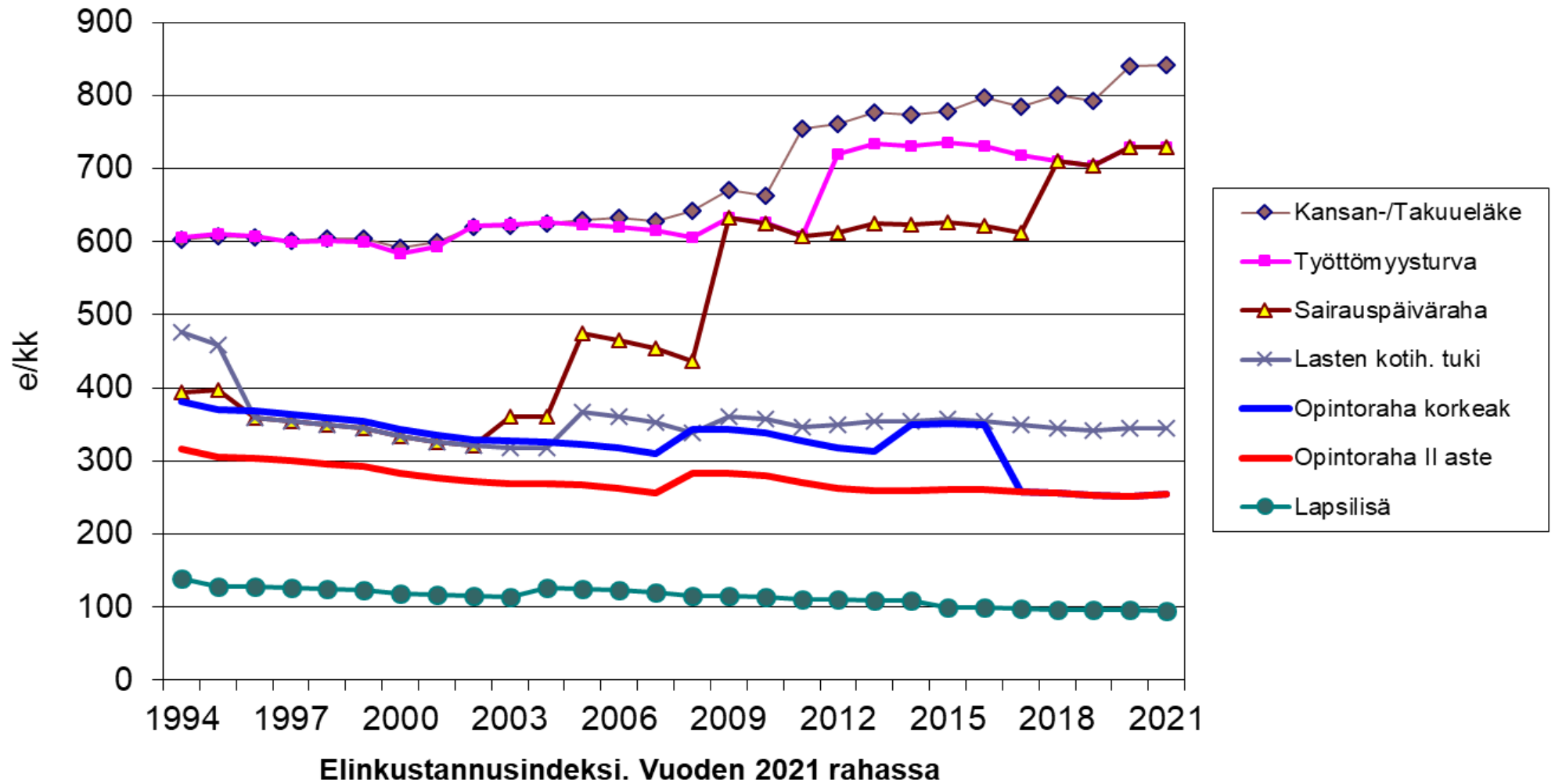
OPINTOTUKIETUUKSIEN REAALIARVON KEHITYS

Korkeakoulu (uusi kk-opiskelija 2014/15 - 2016/17). Elinkustannusindeksi 2020 (1951=100)

Perusturvaetuuksien vähimmäismäärien ostovoiman kehitys

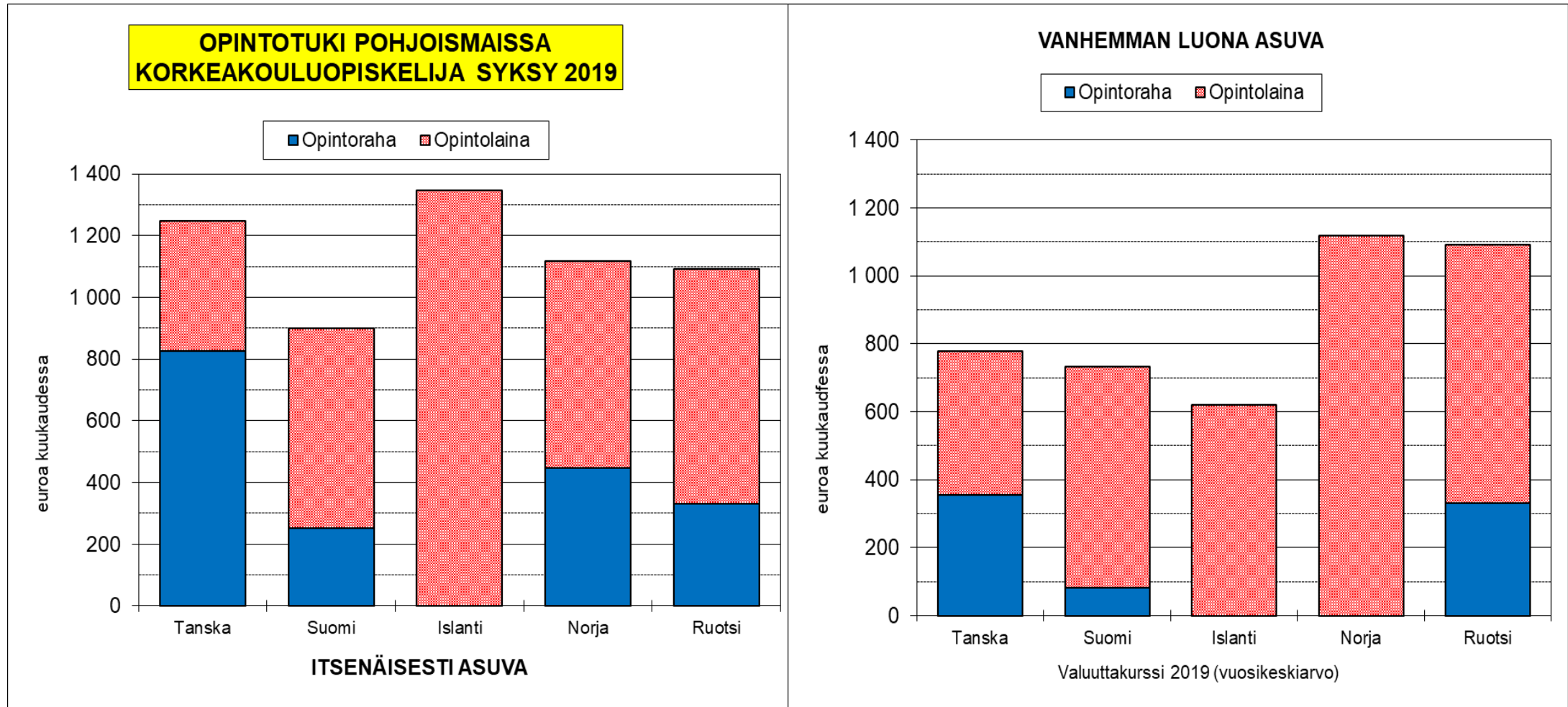
Kela: lainsäädännön kehittämisen opintotukitavoitteita

- Myös opiskelijan vanhempien tulorajoihin säännöllisesti tehtävät indeksitarkistukset
- Korkeakouluopintojen kokonaistukiajan suurentaminen ja vanhimpien tukiaikasääntöjen poistaminen
- Asumislisien korottaminen
- Opintorahojen yhtenäistäminen ja pienimpien opintorahojen korottaminen
- 18 vuoden ikä myös opintotuessa täysi-ikäisyysrajaksi.
  - Muutos koskisi vanhemman luona asuvia
- Lapsilisä myös 17-vuotiaista lapsista. Lapsilisän ja pienimpien opintorahojen nykyistä parempi yhteensovitus.
  - Ilman tarveharkintaa myönnettävä lapsilisä on vähintään 95 e/kk. Tarveharkintaisen opintorahan perusmäärä on vanhempansa luona asuvalla alle 20-vuotiaalla 39 e/kk.
- Opintotukilain selkeyttäminen

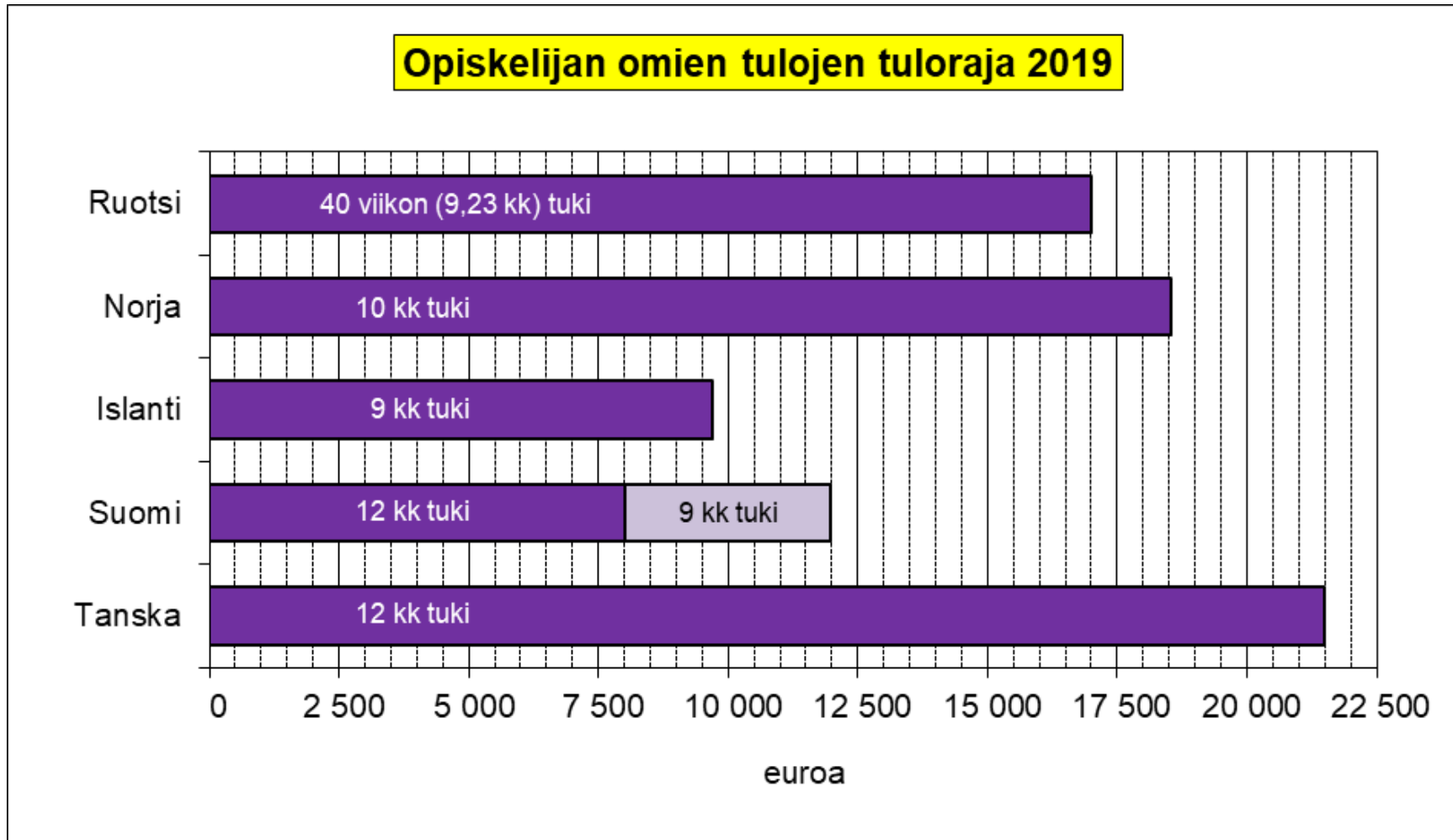
Muutoksia, joilla parannettaisiin opintotuen toimivuutta ja oikeudenmukaisuutta

- Aikuislukio-opinnot opinto- ja koulumatkatuen piiriin myös muilla kuin oppivelvollisilla
- Ei pienempää opintorahaa, jos opiskelija asuu vanhemmalta vuokratessa tai vanhemman omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto
- Isä- ja äitipuolen tulojen vaikutuksen poistaminen
- Korkeavustusjärjestelmän uudistaminen
- Opinto- ja koulumatkatuki myös oppisopimuskoulutuksen ajalle
- Opintotukeen yhden kuukauden takautuva hakuaika
- Ulkomailta suoritettavien opintojen lukuvuosittaisen tukiajan tulisi määräytyä samoin kuin Suomessa suoritettavissa opinnoissa

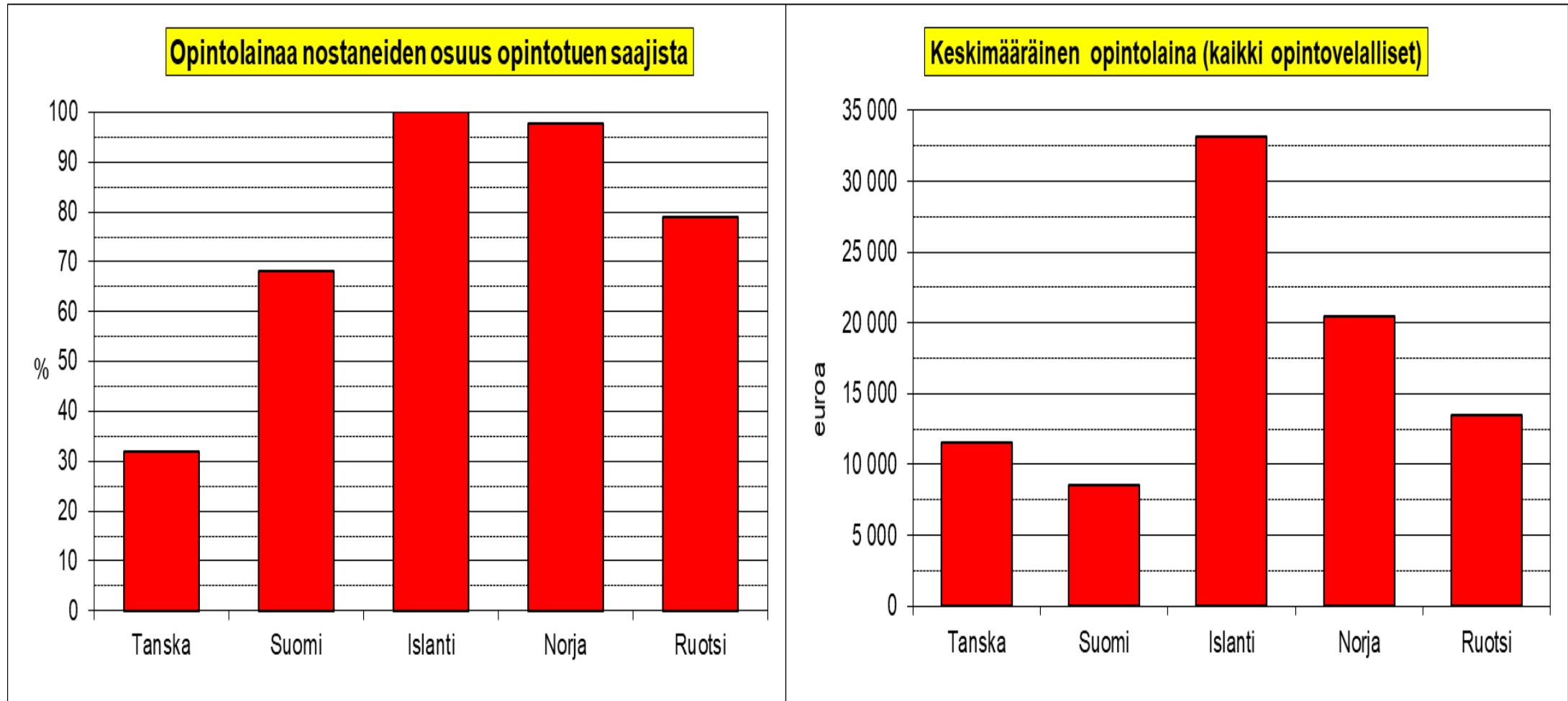
OPINTOTUEN POHJOISMAINEN VERTAILU 2019

OPINTOTUEN POHJOISMAINEN VERTAILU 2019

OPINTOTUEN POHJOISMAINEN VERTAILU 2019

Opintotuen kehitys Pohjoismaissa opintoraha ja opintolaina, nimellisin hinnoin

